

- **Regel 1** Het speeloppervlak
- **Regel 2** De speeltijd, het eindsignaal, de time-out
- **Regel 3** De bal
- **Regel 4** Het team, het wisselen, de uitrusting
- **Regel 5** De doelverdediger
- **Regel 6** Het doelgebied
- **Regel 7** Het spelen van de bal, passief spel
- **Regel 8** Handelen in strijd met de regels, overtredingen
- **Regel 9** Het maken van een doelpunt
- **Regel 10** De beginworp
- **Regel 11** De inworp
- **Regel 12** De uitworp
- **Regel 13** De vrije worp
- **Regel 14** De 7-meterworp
- **Regel 15** Algemene aanwijzingen voor de uitvoering van worpen
- **Regel 16** De straffen
- **Regel 17** De scheidsrechters
- **Regel 18** De tijdwaarnemer en de secretaris

- **De uniforme IHF-gebaren**

- **Toelichting bij de spelregels**

- **Wisselruimtereglement**

- **Richtlijnen voor speeloppervlakken en doelen**

Spelregels 2001

Regel 1: Het speeloppervlak

- 1:1** Het speeloppervlak (zie afbeelding 1) is een rechthoek van 40 meter lang en 20 meter breed en omvat een speelveld en twee doelgebieden. De lengtelijnen worden zijlijnen genoemd; de breedtelijnen heten achterlijnen en die tussen de doel palen doellijnen.

Er moet een veiligheidszone langs het speeloppervlak zijn van minstens 1 meter naast de zijlijn en 2 meter achter de achterlijn.

De gesteldheid van het speeloppervlak mag niet in het voordeel van een team worden veranderd.

- 1:2** In het midden van beide achterlijnen staat een doel (zie afbeelding 2a en 2b). De doelen moeten vast verankerd zijn aan de grond of aan de muur en hebben een opening van 2 m hoog en 3 m breed.

De palen van het doel zijn door een dwarslat vast met elkaar verbonden. De achterzijde van de palen moet samenvallen met de achterzijde van de doellijn. Doelpalen en dwarslat moeten vierkant zijn (8 cm). Aan de drie vanuit het speelveld zichtbare zijden moeten zij geveerd zijn in twee contrasterende kleuren, die ook duidelijk tegen de achtergrond afsteken.

Elk doel moet voorzien zijn van een net. Dit moet zodanig zijn bevestigd, dat een in het doel geworpen bal normalerwijs in het doel blijft liggen.

- 1:3** Alle lijnen op het speelveld zijn integraal onderdeel van het vlak dat zij begrenzen. De doellijnen tussen de doelpalen zijn 8 cm breed (zie afbeelding 2a), alle andere lijnen zijn 5 cm breed.

Twee naast elkaar gelegen vlakken kunnen in plaats van middels lijnen ook door kleurverschil van elkaar gescheiden worden.

- 1:4** Voor elk doel bevindt zich het doelgebied (regel 6). Het doelgebied wordt door de *doelgebiedlijn* (6 m lijn) als volgt begrensd:

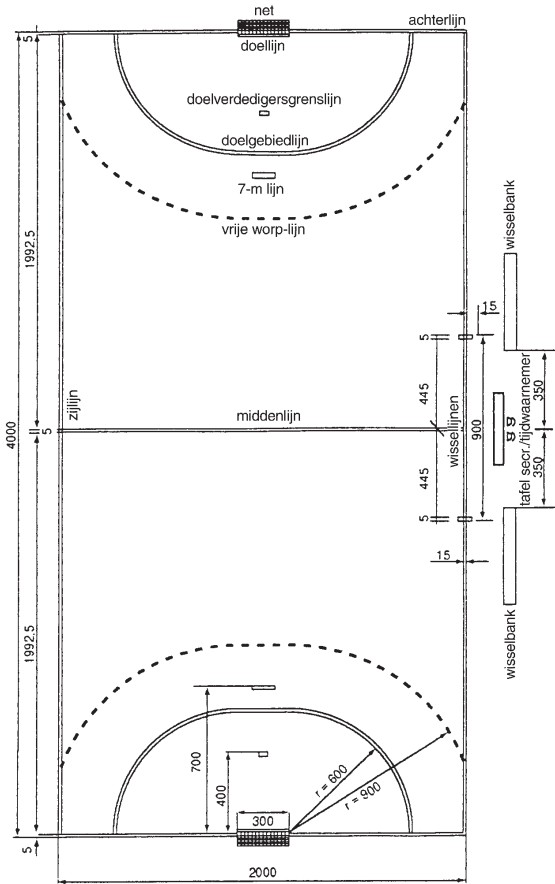
- a) Voor het doel wordt op een afstand van 6 m, evenwijdig aan de doellijn een 3 m lange lijn getrokken (Gemeten van de achterkant van de doellijn tot de voorkant van de doelgebiedlijn);
- b) Twee kwart cirkels van 6 m straal (gemeten vanaf de binnenkant aan de achterkant van de doelpaal) verbinden de 3 m lange lijn met de doellijn (zie afbeelding 1 en 2a).

- 1:5** De *vrije worp-lijn* (9 m lijn) wordt op een afstand van 3 meter evenwijdig aan de doelgebiedlijn getrokken. De strepen van de vrije worp-lijn en die van de tussenruimtes meten 15 cm (zie figuur 1).
- 1:6** De *7 m lijn* is een één meter lange lijn voor het doel. Hij loopt evenwijdig aan de doellijn en wordt getrokken op een afstand van 7 m, gemeten vanaf de achterzijde van de doellijn tot aan de voorkant van de 7 m lijn (zie afbeelding 1).
- 1:7** De *doelverdedigersgrenslijn* is een 15 cm lange lijn voor het doel. Hij loopt evenwijdig aan de doellijn en wordt getrokken op een afstand van 4 m, gemeten vanaf de achterzijde van de doellijn tot aan de voorzijde van de 4 m lijn.
- 1:8** De *middenlijn* verbindt de middenpunten van de beide zijlijnen met elkaar (zie afbeelding 1 en 3).
- 1:9** De *wissellijn* (een deel van de zijlijn) loopt voor beide teams vanaf de middenlijn tot aan een punt op 4,5 m vanaf de middenlijn. Vanaf dit punt op de wissellijn wordt evenwijdig aan de middenlijn en aan beide zijde van de zijlijn een 15 cm lange lijn getrokken (zie afbeelding 1 en 3).

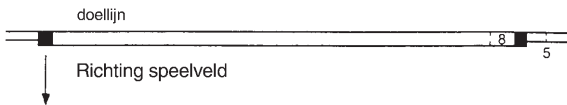
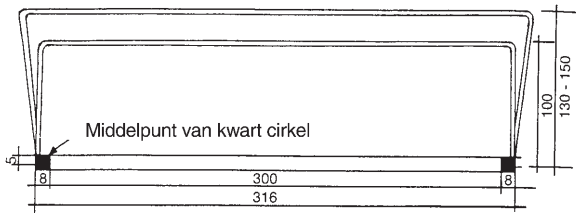
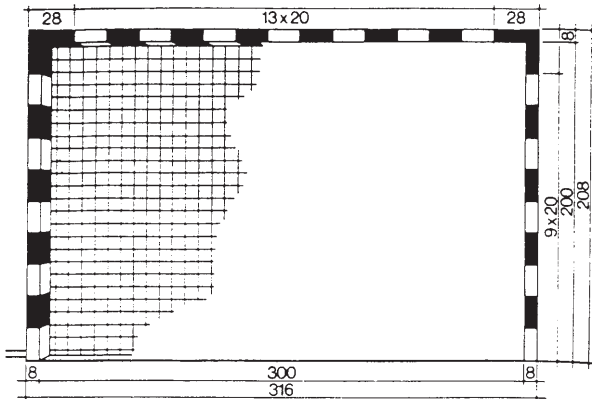
Opmerking:

Gedetailleerde aanwijzingen voor het speelveld en de doelen staan in de “Richtlijnen voor speelvelden en doelen” welke als bijlage bij de spelregels zijn opgenomen.

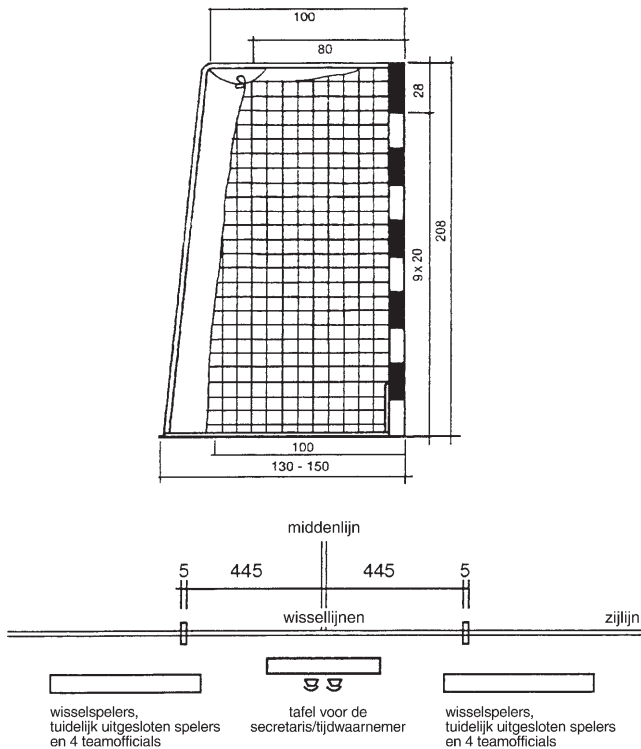
figuur 1 Het speeloppervlak

figuur 2 Het doel

figuur 2 Doel zij-aanzicht

De tafel voor de secretaris/tijdwaarnemer en de wisselbanken moeten zodanig worden opgesteld, dat de wissellijnen voor de secretaris/tijdwaarnemer te zien zijn. De tafel moet in principe dicht bij de zijlijn staan dan de banken. Een minimale afstand van 50 cm tot de zijlijn moet in acht worden genomen.

Regel 2: De speeltijd, het eindsignaal, de time-out

De speeltijd

2:1 De normale speeltijd voor alle teams met spelers van 16 jaar en ouder bedraagt 2 x 30 minuten. De pauze is normaal 10 minuten.

De normale speeltijd voor jeugdteams van 12-16 jaar bedraagt 2 x 25 minuten, voor jeugdteams van 8-12 jaar 2 x 20 minuten, in beide gevallen is de pauze normaal 10 minuten.

2:2 Is een wedstrijd na afloop van de reguliere speeltijd in een gelijkspel geïndigd en moet er tot een beslissing worden doorgespeeld, volgt er na een pauze van 5 minuten een verlenging van 2 x 5 minuten, met tussen de speelhelften een pauze van 1 minuut.

Is de wedstrijd na de eerste verlenging nog niet beslist, volgt er na een pauze van 5 minuten een tweede verlenging van 2 x 5 minuten, met tussen de speelhelften een pauze van 1 minuut.

Is er hierna nog geen beslissing, dan wordt de winnaar in overeenstemming met de bepalingen van het desbetreffende wedstrijdreglement vastgesteld.

Het eindsignaal

2:3 De speeltijd begint met het fluitsignaal voor de beginworp van de scheidsrechter en eindigt bij het automatisch eindsignaal van de elektronische klok of het eindsignaal van de tijdwaarnemer. Klinkt één van deze signalen niet, dan fluit de scheidsrechter om aan te geven dat de speeltijd voorbij is (17:10).

• commentaar

Indien er geen elektronische klok met een automatisch eindsignaal beschikbaar is, gebruikt de tijdwaarnemer een tafelklok of een stopwatch en beëindigt hij het spel met een eindsignaal (18:2, alinea 2).

Bij het gebruik van een elektronische klok moet deze, indien mogelijk, zo worden ingesteld, dat hij van 0 naar 30 minuten loopt.

- 2:4** Het in strijd handelen met de regels en onsportief gedrag, begaan vooraf gaand of gelijktijdig met het eindsignaal (voor de pauze of het eind van de wedstrijd), moeten worden bestraft, ook als dit pas na het klinken van het eindsignaal plaats kan vinden. De scheidsrechters beïndigen het spel pas nadat de nog te nemen vrije worp (uitgezonderd 13:4c) of 7 m worp is uitgevoerd en het directe resultaat is afgewacht (zie toelichting 1).
- 2:5** Klinkt het eindsignaal (voor de pauze of het eind van de wedstrijd) gelijk tijdig met de uitvoering van een vrije worp of een 7 m worp, dan moet de worp worden overgenomen, ook als de bal zich reeds in de vlucht bevindt. Het resultaat van deze overgenomen worp moet worden afgewacht alvorens de scheidsrechters het spel beïndigen.
- 2:6** Bij de onder regel 2:4 en 2:5 beschreven omstandigheden kan aan een speler of een teamofficial wegens het in strijd handelen met de regels of wegens onsportief gedrag, tijdens de uitvoering van de vrije worp of de 7 m worp, een persoonlijke straf gegeven worden. Het in strijd handelen met de regels kan echter geen vrije worp in de andere richting tot gevolg hebben.
- 2:7** Constatieren de scheidsrechters, dat de tijdwaarnemer de wedstrijd te vroeg met het eindsignaal (voor de pauze of het einde van de wedstrijd) heeft beïndigd, dan zijn zij verplicht de spelers op het speelveld te houden om de nog resterende speeltijd te laten spelen.

Bij de hervatting van het spel is het balbezit voor het team dat in balbezit was op het moment dat het te vroege fluitsignaal klonk. Was de bal niet in het spel dan wordt de wedstrijd hervat met de bij de spelsituatie behorende worp. In overige situaties is regel 13:4 a of b van toepassing.

Heeft de eerste helft van een wedstrijd (of een verlenging) te lang geduurd, dan moet de tweede helft met de te veel gespeelde tijd worden ingekort.

Heeft de tweede helft van een wedstrijd (of van een verlening) te lang geduurd, dan kunnen de scheidsrechters niets meer aan de situatie veranderen.

De time-out

2:8 De scheidsrechters beslissen wanneer en hoelang de speeltijd wordt onderbroken ("time-out").

In de volgende gevallen is een time-out verplicht:

- a) Tijdsraf, diskwalificatie, definitieve uitsluiting;
- b) 7 m worp;
- c) Team time-out;
- d) Wisselfout of het betreden van het speelveld door een extra speler;
- e) Fluitsignaal van de tijdwaarnemer of de waarnemer;
- f) Noodzakelijk overleg tussen de scheidsrechters op grond van regel 17:8.

Afhankelijk van de omstandigheden wordt een time-out normaliter ook in bepaalde andere situaties gegeven (zie toelichting 2).

Handelen in strijd met de regels gedurende een time-out wordt op dezelfde wijze bestraft als het handelen in strijd met de regels gedurende de speeltijd (16:13 lid 1).

2:9 Bij een time-out geven de scheidsrechters aan de tijdwaarnemer een teken om de klok stil te zetten en opnieuw te starten.

De speeltijdonderbreking moet aan de tijdwaarnemer worden aangegeven door middel van drie korte fluitsignalen en gebaar 16.

Na een time-out (15:3b) wordt het spel met influiten weer hervat.

2:10 Elk team heeft per speelhelft van de reguliere speeltijd recht op een team time-out van 1 minuut (zie toelichting 3).

Regel 3: De bal

3:1 De bal heeft een omhulsel van leer of kunststof. De bal moet rond zijn. Het buitenmateriaal van de bal mag niet glanzend of glad zijn (17:3).

3:2 De onderscheiden spelerscategorieën moeten ballen gebruiken met omvang en gewicht, zoals hieronder aangegeven:

- 58-60 cm en 425-475 g (IHF-maat 3) voor heren senioren en heren A-jeugd;
- 54-56 cm en 325-375 g (IHF-maat 2) voor dames senioren, dames A-jeugd en B-jeugd en heren B-jeugd en C-jeugd;
- 50-52 cm en 290-330 g (IHF-maat 1) voor dames C-jeugd en dames en heren D-jeugd.

• commentaar

Het “IHF-ballenreglement” bevat de technische eisen welke voor ballen gelden, die bij alle officiële internationale wedstrijden gebruikt worden.

Deze spelregels bevatten geen maten en gewichten voor ballen die gebruikt worden voor “mini-handbal”.

3:3 Bij elke wedstrijd moeten minstens twee ballen beschikbaar zijn. De reserve ballen moeten gedurende de wedstrijd bij de tafel van de secretaris / tijdwaarnemer direct beschikbaar zijn. De ballen moeten voldoen aan het gestelde in regels 3:1 en 3:2.

3:4 De scheidsrechters beslissen wanneer een reservebal wordt ingezet. In dat geval moet de reservebal direct in het spel worden gebracht, dit om de spelonderbreking zo kort mogelijk te houden en zo een time-out te vermijden.

Regel 4: Het team, het wisselen, de uitrusting

Het team

4:1 Een team bestaat uit maximaal 12 spelers.

Op het speeloppervlak mogen zich gelijktijdig ten hoogste 7 spelers bevinden. De overige spelers zijn wisselers.

Gedurende de gehele wedstrijd moet er één speler van het team zich als doelverdediger op het speeloppervlak bevinden. Een speler die als doelverdediger is aangewezen, mag te allen tijde de plaats als veldspeler innemen. Zoals een veldspeler ook te allen tijde de plaats van doelverdediger mag innemen (let echter op regel 4:4 en 4:7).

Bij aanvang van een wedstrijd dienen zich minstens 5 spelers op het speeloppervlak te bevinden.

Het aantal spelers van een team, mag gedurende de gehele wedstrijd inclusief de verleningen altijd tot 12 worden aangevuld. (Voor IHF- en continentale evenementen blijft de situatie gehandhaafd, zoals dat in de betrokken reglementen is opgenomen.)

Daalt het aantal spelers van een team gedurende de wedstrijd beneden de 5, dan kan er worden doorgespeeld. Het wordt aan het oordeel van de scheidsrechters overgelaten, of en wanneer de wedstrijd moet worden gestaakt (17:13).

4:2 Gedurende een wedstrijd mogen slechts 4 teamofficials van een team aanwezig zijn. Deze teamofficials mogen gedurende de wedstrijd niet worden vervangen. Eén van de teamofficials dient als teamverantwoordelijke te worden aangewezen. Slechts aan deze teamofficial is het toegestaan in gesprek te treden met de secretaris / tijdwaarnemer of de scheidsrechters (uitzonderingen zie toelichting 3).

Over het algemeen is het een teamofficial niet toegestaan om het speelveld te betreden. Inbreuk op deze regel moet als onsportief gedrag worden bestraft (8:4, 16:1d, 16:3d en 16,6b). De wedstrijd wordt hervat met een vrije worp voor de tegenpartij (13:1a-b; toelichting 9).

4:3 Een speler of teamofficial is gerechtigd om aan de wedstrijd deel te nemen, als hij bij het beginsignaal aanwezig is en op het wedstrijdformulier is bijgeschreven.

Spelers en teamofficials die na het begin van de wedstrijd arriveren, moeten van de secretaris / tijdwaarnemer toestemming krijgen, alvorens zij aan de wedstrijd deel kunnen nemen en zij moeten op het wedstrijdformulier worden bijgeschreven. Een speler die gerechtigd is om aan de wedstrijd deel te nemen, mag op elk gewenst moment het speelveld via de eigen wissellijn betreden (let op regel 4:4 en 4:6).

Een speler die het speelveld betreedt en niet gerechtigd is om aan de wedstrijd deel te nemen, moet worden gediskwalificeerd (16:6a). Het spel wordt dan door middel van een vrije worp voor de tegenpartij hervat (13:1a-b; toelichting 9).

Het wisselen van spelers

4:4 Wisselers mogen gedurende de wedstrijd op elk moment en herhaald, zonder melding aan de secretaris / tijdwaarnemer, worden ingezet, indien de te vervangen spelers het speelveld hebben verlaten (4:5).

Het verlaten en betreden van het speelveld mag alleen via de eigen wissellijn plaatsvinden (4:5). Dit geldt ook voor het wisselen van de doelverdediger (4:7 en 14:10).

De regels met betrekking tot het wisselen zijn ook bij een time-out (uitgezonderd een team time-out) van toepassing.

4:5 Een wisselfout moet met een tijdelijke uitsluiting voor de betreffende speler worden bestraft. Begaan in een bepaalde situatie meerdere spelers tegelijkertijd een wisselfout, dan moet slechts de eerste speler die in strijd met de regels handelde, worden bestraft.

De wedstrijd wordt hervat met een vrije worp voor de tegenpartij (13:1a-b; toelichting 9).

4:6 Betreedt een extra speler het speelveld zonder dat een spelerswissel plaatsvindt, of grijpt een speler vanuit het wisselgebied onrechtmatig in, in het spelgebeuren, dan krijgt deze speler een tijdelijke uitsluiting. Het team moet voor de eerstvolgende twee minuten met een speler minder op het speelveld spelen.

Betreedt een tijdelijk uitgesloten speler gedurende de tijd van uitsluiting het speelveld, dan krijgt deze speler opnieuw een tijdelijke uitsluiting, die direct ingaat. Het team moet gedurende de resttijd van de oorspronkelijke uitsluiting met een extra speler op het speelveld verminderd worden.

De wedstrijd wordt in beide gevallen hervat met een vrije worp voor de tegenpartij (13:1a-b; toelichting 9).

De uitrusting

4:7 Alle veldspelers van een team dienen gelijke speelkleding te dragen. De combinatie van kleur en ontwerp van de kleding van beide teams moet zodanig zijn, dat de teams duidelijk te onderscheiden zijn. Een als doelverdediger ingezette speler moet een kleur dragen die duidelijk afsteekt tegen de kleuren van beide teams en van de doelverdedger van het andere team (17:3).

4:8 De spelers moeten op de rug een rugnummer dragen van minstens 20 cm hoog en op de borst een borstnummer van minstens 10 cm hoog. De nummering zou van 1 tot 20 moeten lopen.

De kleur van de nummers moet goed afsteken ten opzichte van kleur en ontwerp van de speelkleding.

De aanvoerder moet een ongeveer 4 cm brede armband om de bovenarm dragen, die wat kleur betreft afsteekt tegen de kleur van het shirt.

4:9 De spelers zijn verplicht om sportschoenen te dragen.

Het dragen van voorwerpen die spelers in gevaar kunnen brengen is niet toegestaan. Hieronder wordt verstaan: Hoofdbescherming, gezichtsmaskers, armbanden, polshorloges, (hals)kettingen, oorsieraden, brillen zonder hoofdband of met een vast montuur en alle andere voorwerpen welke een gevaar kunnen opleveren (17:3).

Het dragen van voorhoofdsbanden van zacht materiaal is toegestaan.

Spelers die niet aan deze voorwaarden voldoen mogen niet meespelen, totdat het probleem verholpen is.

- 4:10** Bloedt een speler of heeft een speler bloed aan lichaam of speelkleding, dan moet hij het speeloppervlak direct en op eigen initiatief (middels een regulaire spelerswissel) verlaten, om het bloeden te stelpen, de wond af te dekken en lichaam en speelkleding te reinigen. Daarna mag hij pas het speelveld weer betreden.

Een speler die in dit verband de aanwijzingen van de scheidsrechters niet opvolgt, maakt zich schuldig aan onsportief gedrag (8:4, 16:1d en 16:3c).

- 4:11** Bij een blessure mogen de scheidsrechters twee personen die gerechtigd zijn aan de wedstrijd deel te nemen, toestemming geven het speelveld bij een time-out te betreden (gebaar 16 en 17), uitsluitend om de geblesseerde speler van hun team te verzorgen (4:2, 6:1d, 16:3d, 16:6b).

Regel 5: De doelverdediger

Het is de doelverdediger toegestaan:

- 5:1** bij het afweren in het doelgebied de bal met alle lichaamsdelen aan te raken;
- 5:2** zich in het doelgebied met de bal, los van de aan veldspelers opgelegde beperkingen (regel 7:2-4, 7:7) te bewegen. Hij mag echter de uitvoering van de uitworp niet vertragen (6:5, 12:2 en 15:3b);
- 5:3** het doelgebied zonder bal te verlaten en op het speelveld mee te spelen. Voor hem gelden in dat geval de spelregels voor de in het veld spelende spelers; Het doelgebied wordt als verlaten beschouwd, zodra de doelverdediger met een deel van het lichaam de vloer (veld) buiten de doelgebiedlijn aanraakt.
- 5:4** het doelgebied, met de niet onder controle gebrachte bal, te verlaten en daar verder te spelen.

Het is de doelverdediger niet toegestaan:

- 5:5** bij het afweren, de tegenstander in gevaar te brengen (8:2, 8:5);
- 5:6** het doelgebied met de onder controle gebrachte bal te verlaten (13:1a);
- 5:7** na het uitwerpen de bal buiten het doelgebied weer aan te raken, voordat deze door een andere speler is aangeraakt (13:1a);
- 5:8** de buiten het doelgebied op de grond liggende of rollende bal aan te raken, zolang hij zich in het doelgebied bevindt (13:1a);
- 5:9** de buiten het doelgebied op de grond liggende of rollende bal in het doelgebied te halen (13:1a);
- 5:10** met de bal vanuit het speelveld in het doelgebied terug te keren (13:1a);
- 5:11** de zich in de richting van het speelveld bewegende of in het doelgebied liggende bal met het onderbeen of de voet aan te raken (13:1a);
- 5:12** bij de uitvoering van een 7-meterworp de doelverdedigersgrenslijn (4-meterlijn) of de verlening aan beide zijden daarvan te overschrijden, voordat de bal de hand van de werper heeft verlaten (14:9).

• commentaar

Zolang de doelverdediger een voet achter of op de doelverdedigersgrenslijn (4-meterlijn) op de grond heeft, is het hem toegestaan, de andere voet of een ander lichaamsdeel in de lucht over deze lijn te bewegen.

Regel 6: Het doelgebied

- 6:1** Het doelgebied mag alleen door de doelverdediger worden betreden (zie echter 6:3). Het doelgebied, inclusief de doelgebiedlijn, is betreden, zodra het door een veldspeler met een deel van het lichaam wordt aangeraakt.

6:2 Bij het betreden van het doelgebied door een veldspeler moet als volgt worden beslist:

a) vrije worp, wanneer een veldspeler met de bal het doelgebied betreedt (13:1a);

b) vrije worp, wanneer een veldspeler zonder bal het doelgebied betreedt en zich daardoor een voordeel verschafft (13:1a-b; met uitzondering echter van 6:2c);

c) 7-meterworp, wanneer een verdediger zich door het betreden van het doelgebied een vrije doelkans verhindert (14:1a).

6:3 Het betreden van het doelgebied wordt niet bestraft:

a) wanneer een speler, nadat hij de bal heeft gespeeld, het doelgebied betreedt, voor zover dit voor de tegenstander geen nadeel oplevert;

b) wanneer een speler zonder bal het doelgebied betreedt en hij zich daardoor geen voordeel verschafft;

c) wanneer een verdediger zonder nadeel voor zijn tegenstander bij of na een afweer poging het doelgebied betreedt.

6:4 In het doelgebied behoort de bal aan de doelverdediger. Het aanraken van de in het doelgebied liggende, rollende of door de doelverdediger vastgehouden bal is niet toegestaan (13:1a-b). Een bal die zich boven het doelgebied in de lucht bevindt mag worden gespeeld, uitgezonderd bij een uitworp (12:2).

6:5 Komt de bal tijdens het spel in het doelgebied, dan dient deze door de doelverdediger, middels een uitworp (spelregel 12), weer in het spel te worden gebracht.

6:6 Raakt een speler van het verdedigende team bij een verdedigingsactie de bal en wordt deze door de doelverdediger gevangen of blijft deze in het doelgebied liggen, dan wordt de wedstrijd voortgezet met een uitworp (6:5).

6:7 Wanneer de bal het eigen doelgebied in wordt gespeeld, moet als volgt worden beslist:

- a) doelpunt, als de bal de doellijn in volle omvang passeert;
- b) vrije worp, als de bal in het doelgebied blijft liggen, of als de doelvdediger de bal aanraakt, zonder dat deze in het doel belandt (13:1b);
- c) inworp, als de bal over de achterlijn gaat (11:1);
- d) doorspelen, als de bal het doelgebied doorkruist en weer in het speelveld terugkomt, zonder dat de doelvdediger deze aanraakt.

6:8 Een bal, die uit het doelgebied terugkomt in het speelveld, blijft in het spel.

Regel 7: Het spelen van de bal, passief spel

Het spelen van de bal

Het is toegestaan:

7:1 de bal met gebruikmaking van handen (open of gesloten), armen, hoofd, bovenbeen en knieën, te werpen, te vangen, te stoppen, te stoten of te slaan;

7:2 de bal maximaal 3 seconden vast te houden, ook wanneer deze op de grond ligt (13:1a);

7:3 met de vastgehouden bal hoogstens 3 passen te maken

Een pas is gemaakt:

- a) wanneer een met beide voeten op de grond staande speler een voet optilt en deze weer neerzet of een voet van een plaats naar een andere plaats beweegt;

- b) wanneer een speler met slechts één voet de grond raakt, de bal vangt en daarna met de andere voet de grond raakt;
- c) wanneer een speler na een sprong met een voet de grond aanraakt en daarna met dezelfde voet een sprong uitvoert of de grond met de andere voet aanraakt;
- d) wanneer een speler na een sprong met beide voeten tegelijk de grond aanraakt en daarna een voet optilt en weer neerzet of een voet van een plaats naar een andere beweegt.

• commentaar

Wordt een voet van een plaats naar een andere bewogen en de tweede voet wordt aangesloten, dan geldt dit slechts als één pas.

7:4 de bal zowel op de plaats als in de loop:

- a) eenmaal te stuiten en met een of beide handen weer te vangen;
- b) herhaaldelijk met één hand te tippen of de bal met één hand over de grond herhaald voort te rollen en daarna met één of beide handen de bal weer te vangen of op te rapen.

Zodra de bal daarna met één hand of beide handen wordt vastgepakt, moet hij binnen 3 seconden, respectievelijk na ten hoogste 3 passen (13:1a) worden afgespeeld.

Het tippen of stuiten van de bal begint wanneer de speler met enig lichaamsdeel de bal aanraakt en naar de grond speelt. Wanneer de bal een andere speler of het doel geraakt heeft, is opnieuw tippen of stuiten en vangen toegestaan.

7:5 de bal van de ene hand in de andere over te nemen;

7:6 de bal knielend, zittend of liggend verder te spelen.

Het is niet toegestaan:

7:7 de bal meer dan eenmaal aan te raken, voordat deze ondertussen de

grond, een andere speler of het doel heeft aangeraakt (13.1a).

Vangfouten blijven onbestraft.

• **commentaar**

Een vangfout is gemaakt wanneer een speler de bal, bij een poging deze te vangen of te stoppen, niet onder controle brengt.

Een speler mag een reeds onder controle gebrachte bal, na het tippen of na het stuiten nog slechts eenmaal aanraken.

7:8 de bal met de voet of het onderbeen aan te raken, tenzij deze er door een tegenstander tegenaan wordt gegooid (13:1a-b).

Raakt de bal een scheidsrechter op het speelloppervlak, dan wordt er verder gespeeld.

Passief spel:

7:10 Het is niet toegestaan de bal in het bezit van het eigen team te houden, zonder dat een aanvalsactie of een poging om tot een worp op het doel te komen, herkenbaar is (toelichting 4). Dit is passief spel, hetgeen met een vrije worp voor de tegenpartij moet worden bestraft (13:1a).

De vrije worp wordt op de plaats genomen, waar de bal zich bij de spelonderbreking bevond.

7:11 Als er een mogelijke tendens naar passief spel herkenbaar wordt, wordt het waarschuwingsteken (gebaar 18) gegeven. Dit geeft het balbezittende team de gelegenheid om de wijze van aanvallen te wijzigen, teneinde balverlies te vermijden. Indien de wijze van aanvallen, na het tonen van het waarschuwingsteken, niet verandert, of er geen worp op het doel wordt uitgevoerd, wordt er een vrije worp tegen het balbezittende team gegeven (zie toelichting 4).

In bepaalde situaties (bijvoorbeeld het opzettelijk voorbij laten gaan van een vrije doelkans) kunnen de scheidsrechters, ook zonder vooraf het waarschuwingsteken te tonen, besluiten een vrije worp te geven tegen de balbezittende partij.

Regel 8: Handelen in strijd met de regels, overtredingen

Het is toegestaan:

- 8:1**
- a) armen en handen te gebruiken om de bal te blokkeren of in het bezit van de bal te komen;
 - b) vanuit elke richting de bal met een geopende hand uit de handen van de tegenstander te spelen;
 - c) de tegenstander met het lichaam te sperren, ook wanneer hij niet in balbezit is;
 - d) frontaal met gebogen armen lichaamscontact met de tegenstander te maken, dit lichaamscontact te handhaven om hem te controleren en te begeleiden.

Het is niet toegestaan:

- 8:2**
- a) de tegenstander de bal uit de handen te rukken of te slaan;
 - b) de tegenstander met armen, handen of benen te sperren of hem weg te duwen;
 - c) de tegenstander te omklemmen, vast te houden, te duwen, tegen hem aan te lopen of te springen;
 - d) de tegenstander met of zonder bal in strijd met de regels te storen, te hinderen of in gevaar te brengen.
- 8:3** Bij overtredingen overeenkomstig spelregel 8:2, waarbij de actie overwegend of uitsluitend gericht is tegen de tegenstander en niet op de bal, moet er progressief worden bestraft.

Progressieve bestraffing houdt in, dat het niet als toereikend wordt beschouwd, een bepaalde overtreding slechts te bestraffen met een vrije worp of een 7-meter worp, omdat de overtreding verder gaat als de aard van de overtredingen die in het normale gevecht om de bal plaats vinden

Elke overtreding die aan de definitie voor progressieve bestraffing voldoet, vereist een persoonlijke bestraffing, beginnend met een waarschuwing (16:1b) en met een tendens naar een steeds strengere bestraffing (16:3b en 16:6g). De bij andere overtredingen opgelegde waarschuwingen en tijdelijke uitsluitingen moeten mede bij de progressiviteit in acht worden genomen.

8:4 Lichamelijke en verbale uitdrukkingvormen, die niet overeenstemmen met de sportieve geest van het spel, worden aangemerkt als onsportief gedrag (voorbeelden: zie toelichting 5). Dit geldt zowel voor spelers als ook voor teamofficials op het speeloppervlak en ook daarbuiten. Progressieve bestraffing is ook van toepassing in geval van onsportief gedrag (16:1d, 16:3c-d en 16:6b, g, h).

8:5 Een speler die de tegenstander aanvalt op een wijze waarbij hij diens gezondheid in gevaar brengt, moet worden gediskwalificeerd (16:6c), in het bijzonder wanneer hij:

- a) een zich in een werpactie bevindende speler van de zijkant of van achteren op de werparm slaat of de werparm terugtrekt;
- b) een actie zo uitvoert, dat de tegenstander aan het hoofd of aan de hals getroffen wordt;
- c) met de voet, de knie of op andere wijze de tegenstander opzettelijk op het lichaam raakt; hiertoe behoort ook het uitsteken van een been;
- d) een zich in de loop of in een sprong bevindende tegenstander duwt of zo aanpakt, dat deze daardoor de controle over zijn lichaam verliest. Dit geldt ook, als een doelverdediger zijn doelgebied bij een aanval van de tegenpartij verlaat;

e) een verdediger bij een als directe worp uitgevoerde vrije worp aan het hoofd raakt, onder de voorwaarde, dat deze zich niet beweegt, of in hetzelfde geval de doelverdediger aan het hoofd raakt bij het nemen van een 7-meterworp, onder de voorwaarde, dat de doelverdediger zich niet beweegt.

8:6 Grof onsportief gedrag door een speler of een teamofficial, op het speelveld of daarbuiten (voorbeelden zie toelichting 6), moet met een diskwalificatie worden bestraft (16:6d).

8:7 Bij een gewelddadigheid gedurende de speeltijd moet de speler die de overtreding begaat definitief worden uitgesloten (16:9-11). Een gewelddadigheid buiten de speeltijd leidt tot een diskwalificatie (16:6e; 16:13b, d). Een teamofficial, die zich aan een gewelddadigheid schuldig maakt, wordt gediskwalificeerd (16:6f).

• commentaar

Een gewelddadigheid in de zin van voorgaande spelregel wordt gedefinieerd als een bijzonder sterke en opzettelijke aanval naar het lichaam van een andere persoon (speler, scheidsrechter, secretaris / tijdwaarnemer, teamofficial, waarnemer, toeschouwer enz.). Met andere woorden; het gaat niet om een reflexbeweging of het gevolg van een onbedachtzame of overdreven manier van verdedigen. Spugen wordt uitdrukkelijk als gewelddadigheid beschouwd.

8:8 Het in strijd handelen met de spelregels 8:2-7 leidt tot een 7-meterworp voor de tegenpartij (14:1), als de overtreding direct - of indirect als gevolg van de hierdoor veroorzaakte onderbreking - een vrije doelkans van de tegenpartij verijdelt.

Voor het overige leidt de overtreding tot een vrije worp voor de tegenpartij (13:1a-b, 13:2-3).

Regel 9: Het maken van een doelpunt

9:1 Een doelpunt is gemaakt wanneer de bal de doellijn in volle omvang is gepasseerd (figuur 4), mits er voor of tijdens de worp door de werper of

een medespeler geen overtredingen zijn gemaakt. De doelscheidsrechter bevestigt door middel van twee korte fluitsignalen en gebaar 12, dat een doelpunt is gemaakt.

Gaat de bal het doel in, ondanks dat een speler van het verdedigende team een overtreding heeft gemaakt, dan moet het doelpunt worden toegekend.

Heeft een scheidsrechter of de tijdwaarnemer het spel onderbroken voordat de bal in volle omvang de doellijn is gepasseerd, dan mag geen doelpunt worden toegekend.

Gooit een speler de bal in het eigen doel, dan leidt dit tot een doelpunt voor de tegenpartij, met uitzondering van de doelverdediger die een uitworp uitvoert (12:2, lid 2).

• commentaar

Wordt een op het doel geworpen bal door iets of iemand die niet aan het spel deelneemt (toeschouwer enz.) met succes afgeweerd, dan moet een doelpunt worden toegekend, als de scheidsrechters ervan overtuigd zijn, dat de bal anders wel in het doel zou zijn gegaan.

9:2 Wanneer een doelpunt wordt toegekend en de scheidsrechter voor de uitvoering van de beginworp heeft gefloten, dan kan het doelpunt niet meer worden geannuleerd.

Klinkt direct na het doelpunt en voor de uitvoering van de beginworp het eindsignaal (voor de rust of het eind van de wedstrijd), dan moeten de scheidsrechters (zonder beginworp) duidelijk aangeven, dat zij een doelpunt hebben toegekend.

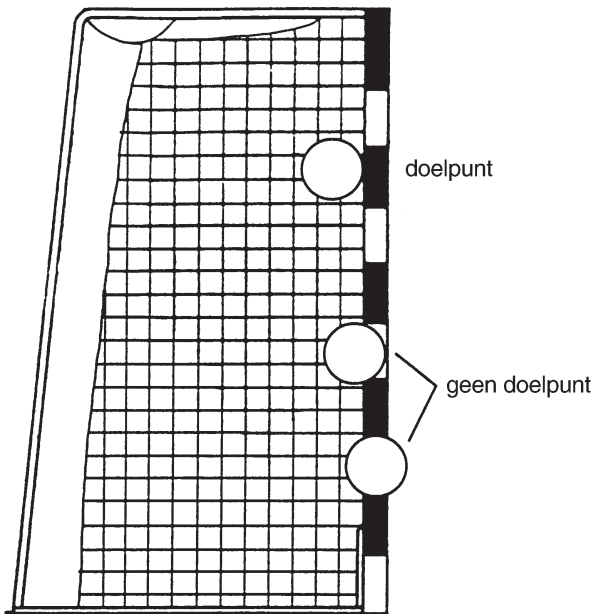
• commentaar

Een door de scheidsrechter toegekend doelpunt wordt zo spoedig mogelijk op het scorebord vermeld.

9:3 Het team dat meer doelpunten heeft gescoord dan de tegenpartij, is winnaar. Hebben beide teams een gelijk aantal doelpunten of geen doelpunten gescoord, dan is de wedstrijd onbeslist (2:2).

figuur 4 Het doelpunt
Regel 10: De beginworp

10:1 De beginworp bij het begin van de wedstrijd wordt uitgevoerd door het team, dat bij het loten heeft gewonnen en de bal heeft gekozen. Het

andere team heeft het recht om de speelveldhelft te kiezen. Kiest daaren tegen het team dat bij het loten gewonnen heeft de speelveldhelft, dan heeft het andere team de beginworp.

Voor het begin van de 2e helft wisselen de teams van speelveldhelft. De beginworp wordt uitgevoerd door het team, dat bij het begin van de wedstrijd niet de beginworp had.

Voor elke verlenging wordt opnieuw geloot, waarbij alle bepalingen van regel 10:1 van toepassing zijn.

10:2 Na een doelpunt wordt het spel met een beginworp hervat door het team, waartegen het doelpunt is gescoord (uitgezonderd 9:2, alinea 2).

10:3 De beginworp moet binnen drie seconden na het influiten (13:1a) vanuit het midden van het speelveld (met een tolerantie van 1,5 meter naar beide richtingen) in willekeurige richting, worden uitgevoerd. Degene die de beginworp uitvoert, moet met een voet de middenlijn aanraken tot de bal zijn hand heeft verlaten (13:3a; toelichting 7).

Medespelers mogen voor het influiten de middenlijn niet passeren (15:1, alinea 2 en 3).

10:4 Bij de beginworp aan het begin van elke speelhelft (en van eventuele verlengingen) moeten alle spelers zich op de eigen helft van het speelveld bevinden.

Bij de beginworp na een doelpunt mogen de tegenstanders van de werper zich echter op beide helften van het speelveld ophouden.

In beide gevallen mogen de tegenstanders niet dichterbij dan op 3 meter afstand komen van degene die de beginworp uitvoert (15:7).

Regel 11: De inworp

11:1 Een inworp moet worden toegekend, wanneer de bal de zijlijn volledig is gepasseerd of wanneer een veldspeler van het verdedigende team de bal

het laatste heeft aangeraakt, voordat deze de achterlijn van zijn team passeert.

- 11:2** De inworp wordt zonder fluitsignaal van de scheidsrechters uitgevoerd (met uitzondering van 15:3b) door het team, waarvan de spelers de bal niet als laatste hebben aangeraakt voordat deze over lijn ging.
- 11:3** De inworp wordt uitgevoerd op de plaats waar de bal de zijlijn gepasseerd is, of indien de bal de achterlijn is gepasseerd, aan die betreffende kant en op de plaats waar de zijlijn en de doellijn samenkomen.
- 11:4** De werper moet met een voet op de zijlijn staan, tot de bal de hand heeft verlaten. Neerleggen en weer oppakken of het stuiten en weer vangen van de bal door dezelfde speler is niet toegestaan (13:1a).
- 11:5** De spelers van het andere team mogen zich bij het nemen van de inworp niet dichterbij dan 3 meter van de werper bevinden.

Zij mogen zich echter altijd direct buiten hun doelgebied opstellen, ook wanneer de afstand tussen hen en de werper minder dan 3 meter bedraagt.

Regel 12: De uitworp

- 12:1** Een uitworp wordt toegekend, als de doelverdediger de bal in het doelgebied onder controle heeft gebracht (regel 6:5), of wanneer de bal over de achterlijn gaat, nadat deze het laatste is aangeraakt door de doelverdediger of een speler van het andere team.

Dit betekent, dat in deze beide situaties de bal wordt beschouwd als zijn de niet in het spel en dat regel 13:3 van toepassing is, als er sprake is van een overtreding door het team van de doelverdediger, nadat de uitworp is toegekend en voordat deze is uitgevoerd.

- 12:2** De uitworp wordt door de doelverdediger zonder fluitsignaal van de scheidsrechter (met uitzondering van 15:3b), vanuit het doelgebied over de doelgebiedlijn heen, uitgevoerd.

De uitworp geldt als uitgevoerd wanneer de door de doelverdediger gespeelde bal de doelgebiedlijn is gepasseerd.

De spelers van het andere team mogen zich aan de doelgebiedlijn bevinden, maar mogen de bal pas aanraken wanneer deze de doelgebiedlijn is gepasseerd.

- 12:3** De doelverdediger mag na de uitvoering van de uitworp de bal pas weer aanraken, nadat deze door een andere speler is aangeraakt (5:7, 13:1a).

Regel 13: De vrije worp

De beslissing voor een vrije worp

- 13:1** In principe onderbreken de scheidsrechters de wedstrijd en laten hem middels een vrije worp voor het andere team weer hervatten, wanneer:

- a) het balbezittende team handelt in strijd met de regels, zodat dit tot verlies van balbezit moet leiden. (4:2-3, 4:5-6, 5:6-11, 6:2a-b, 6:4, 7:2-4, 7:7-8, 7:10, 8:8, 10:3, 11:4, 12:3, 13:7-8, 14:4-7 en 15:2-5);
- b) het verdedigende team handelt in strijd met de regels, zodat dit leidt tot verlies van de bal door het balbezittende team (4:2-3, 4:5-6, 5:5, 6:2b, 6:4, 6:7b, 7:8, 8:8).

- 13:2** De scheidsrechters moeten continuïteit in de wedstrijd toelaten, door te voorkomen, dat het spel door een beslissing voor een vrije worp, te vroeg wordt onderbroken.

Dit betekent dat de scheidsrechters overeenkomstig regel 13:1a geen vrije worp moeten geven, wanneer de verdedigende partij direct na de door de aanvallende partij begane overtreding in balbezit komt.

Zo ook moeten de scheidsrechters overeenkomstig regel 13:1b pas dan ingrijpen, wanneer het duidelijk is dat het aanvallende team als gevolg van de door het verdedigende team begane overtreding balbezit verliest of niet in staat is de aanval voort te zetten.

Wanneer er als gevolg van een overtreding een persoonlijke straf gegeven moet worden, mogen de scheidsrechters het spel direct onderbreken, indien dit geen nadeel oplevert voor het team dat de overtreding niet heeft begaan. Anders moet de bestraffing vooruitgeschoven worden tot na afloop van de lopende situatie.

Regel 13:2 is niet van toepassing in het geval van overtreding van de regels 4:2-3 of 4:5-6, waarbij het spel direct door een fluitsignaal van de tijdwaarnemer onderbroken moet worden.

13:3 Als er een overtreding wordt begaan, die overeenkomstig regel 13:1a-b normaal met een vrije worp moet worden bestraft, terwijl de bal niet in het spel is, dan wordt het spel hervat met de worp die op grond van de gegeven onderbreking van toepassing is.

13:4 Aanvullend op de situaties overeenkomstig regel 13:1a-b, wordt in bepaal de gevallen, waarbij het spel zonder overtreding van een team werd onderbroken (dat wil zeggen wanneer de bal in het spel is), een vrije worp toegekend teneinde de wedstrijd te hervatten.

a) wanneer een team op het moment van de onderbreking in balbezit is, behoudt zij het balbezit;

b) wanneer geen van de teams in balbezit is, krijgt het team dat als laatste in balbezit was, opnieuw het balbezit;

c) wanneer het spel wordt onderbroken, omdat de bal het plafond heeft geraakt of iets anders dat boven het speelveld hangt, verkrijgt dat team balbezit dat de bal niet als laatste heeft aangeraakt.

De "voordeelregel" overeenkomstig regel 13:2 is niet van toepassing in de in regel 13:4 genoemde situaties.

13:5 Wanneer een beslissing voor een vrije worp wordt genomen tegen het team, dat bij het fluitsignaal van de scheidsrechter in balbezit is, moet de speler die op dat moment de bal heeft, deze direct op de plaats waar hij zich bevindt laten vallen of neerleggen (16:3e).

De uitvoering van de vrije worp

13:6 De vrije worp wordt onder normale omstandigheden zonder fluitsignaal van de scheidsrechter (met uitzondering van 15:3b) in principe genomen op de plaats waar de overtreding werd begaan. De uitzonderingen op dit principe luiden als volgt:

In de bij 13:4a-b beschreven situaties wordt de vrije worp na influiten uit gevoerd op de plaats waar de bal zich bevond op het moment dat het spel werd onderbroken. In het geval van 13:4c wordt de vrije worp - ook na influiten - uitgevoerd op de plaats onder die waar de bal het plafond of iets anders dat boven het speelveld was bevestigd, heeft geraakt.

Wanneer een scheidsrechter of een waarnemer (van de IHF of een continentale federatie of nationaal verbond) het spel vanwege een overtreding van een speler of een teamofficial van het verdedigende team onderbreekt en dit tot een vermaning of een persoonlijke straf leidt, moet de vrije worp worden uitgevoerd op de plaats waar de bal zich bevond toen het spel werd onderbroken, als deze plaats gunstiger is als de plaats waar de overtreding plaatsvond.

Dezelfde uitzondering als in voorgaande alinea geldt, wanneer een secretaris / tijdwaarnemer het spel, wegens een wisselfout of een onrechtmatig betreden overeenkomstig spelregels 4:2-3 of 4:5-6, onderbreekt.

Zoals in spelregel 7:10 is aangegeven, worden vrije worpen die wegens passief spel worden toegekend, van die plaats uitgevoerd, waar de bal zich bevond bij de spelonderbreking.

Ongeacht het principe en de handhaving van hetgeen in de voorgaande alinea's is gesteld, kan een vrije worp nooit vanuit het eigen doelgebied van het werpende team of binnen de vrije worplijn van de tegenstander worden uitgevoerd. Wanneer zo een positie als hiervoor aangegeven zich voordoet, moet de positie voor uitvoering verplaatst worden naar de dichtstbijzijnde plaats direct buiten de aangegeven gebieden.

• commentaar

Wanneer de juiste plaats voor het nemen van de vrije worp aan de vrije

worplijn van het verdedigende team ligt, moet de uitvoering in principe precies op die plaats gebeuren. Hoe verder de plaats voor het nemen van de vrije worp van de vrije worplijn van het verdedigende team verwijderd is, des te groter moet de tolerantie zijn om de vrije worp op korte afstand van de exacte plaats te laten nemen. Deze tolerantie neemt geleidelijk toe tot 3 meter, welke bij de uitvoering van een vrije worp direct buiten het doelgebied van het werpende team bereikt is.

De beschreven tolerantie is niet van toepassing in aansluiting op een overtreding van regel 13:5 in relatie tot regel 16:3e. In die gevallen moet de uitvoering van de vrije worp op de exacte plaats geschieden.

13:7 Bevindt een speler van het team dat de vrije worp moet nemen zich, met de bal in de hand, op de juiste plaats voor de uitvoering van de worp, dan is het hem niet toegestaan de bal neer te leggen en weer op te pakken of te stuiten en de bal weer te pakken (13:1a).

13:8 Voordat een vrije worp is uitgevoerd, mogen de spelers van het aanvallen de team de vrije worplijn niet aanraken of overschrijden (15:1).

Bevinden zich tijdens de uitvoering van een vrije worp aanvallers tussen de doelgebiedlijn en de vrije worplijn, dan moeten de scheidsrechters deze foutieve opstellingen corrigeren als deze van invloed zijn op het spel (15:1). De vrije worp wordt dan na influiten uitgevoerd (15:3b).

Raken of overschrijden spelers van het aanvallende team na het influiten van de vrije worp de vrije worplijn, voordat de bal de hand van de werper heeft verlaten, dan moet een vrije worp aan het verdedigende team worden toegekend (13:1a).

13:9 Bij de uitvoering van de vrije worp moeten de tegenspelers minstens 3 meter van de werper verwijderd zijn. Bij de uitvoering van de vrije worp aan hun vrije worplijn mogen zij zich echter direct buiten hun doelgebiedlijn opstellen.

Regel 14: De 7-meterworp

De beslissing voor een 7-meterworp

14:1 Een 7-meterworp wordt toegekend bij:

- a) het verhinderen (onreglementair) van een vrije doelkans op het gehele speeloppervlak door een speler of een teamofficial van de tegenpartij;
- b) een onterecht fluitsignaal bij een vrije doelkans;
- c) het verhinderen van een vrije doelkans door het ingrijpen van een niet aan de wedstrijd deelnemend persoon (met uitzondering van 9:1 toelichting).

Zie toelichting 8 voor de definitie van een “vrije doelkans”.

14:2 Wanneer een speler van het aanvallende team ondanks een overtreding (14:1a) de bal en zijn lichaam volledig onder controle houdt, mag de beslissing om een 7-meterworp te geven niet genomen worden, ook niet als hij daarna de vrije doelkans niet benut.

In alle situaties die mogelijkwijs leiden tot een 7-meterworp beslissing, mogen de scheidsrechters pas dan ingrijpen, als duidelijk vastgesteld is dat deze beslissing inderdaad terecht en noodzakelijk is. Wanneer de aanvaller ondanks het onreglementair ingrijpen van de verdediger aanzet tot een schot, is er geen grond om een 7-meterworp te geven. Is daaren tegen duidelijk waarneembaar dat de speler inderdaad vanwege de begane overtreding de controle over bal of lichaam heeft verloren en daar om de vrije doelkans niet meer aanwezig is, moet een 7-meterworp worden gegeven.

14:3 Als een 7-meterworp wordt gegeven, moeten de scheidsrechters een time-out geven (2:2).

De uitvoering van de 7-meterworp

14:4 De 7-meterworp moet na een fluitsignaal van de veldscheidsrechter binnen 3 seconden als worp naar het doel worden uitgevoerd (13:1a).

14:5 Bij de uitvoering van de 7-meterworp mag de werper de 7-meterlijn niet

aanraken of overschrijden, voordat de bal de hand heeft verlaten (13:1a).

- 14:6** Na de uitvoering van de 7-meterworp mag de bal door de werper of door een medespeler pas dan weer worden gespeeld, wanneer deze een tegenstander of het doel heeft geraakt (13:1a).
- 14:7** Bij de uitvoering van een 7-meterworp moeten de medespelers van de werper zich buiten de vrije worplijn bevinden, totdat de bal de hand van de werper heeft verlaten. Indien zij dit niet doen moet een vrije worp gegeven worden tegen het team dat de 7-meterworp uitvoert (13:1a).
- 14:8** Bij de uitvoering van de 7-meterworp moeten de spelers van de tegenpartij zich buiten de vrije worplijn bevinden en minsten 3 meter verwijderd zijn van de 7-meterlijn, totdat de bal de hand van de werper heeft verlaten. Anders moet de 7-meterworp worden overgenomen, indien deze niet in het doel gaat.
- 14:9** Overschrijdt de doelverdediger de doelverdedigersgrenslijn (4-meterlijn) (1:7, 5:12), voordat de bal de hand van de werper heeft verlaten, dan moet de 7-meterworp worden overgenomen, tenzij een doelpunt werd gemaakt.
- 14:10** Het is niet meer toegestaan om van doelverdediger te wisselen, zodra de werper met de bal in zijn hand op de juiste plaats klaar staat, en bereid is om de 7-meterworp uit te voeren. Elke poging om onder deze omstandigheden tot een doelverdedigerswissel te komen moet als onsportief gedrag worden bestraft (8:4; 16:1d; 16:3c).

Regel 15: Algemene aanwijzingen voor de uitvoering van worpen (beginworp, inworp, uitworp, vrije worp, 7-meterworp)

- 15:1** Voor de uitvoering van een worp moet de bal zich in de hand van de werper bevinden.

Alle spelers moeten de bij de betreffende worp behorende posities hebben ingenomen. Met uitzondering van hetgeen bepaald is in regel 10:3, 2e

alinea, zijn de spelers verplicht op de correcte positie te blijven, totdat de bal de hand van de werper heeft verlaten.

Een foute uitgangspositie moet worden gecorrigeerd (met uitzondering van 13:8, 2e alinea en 15:7).

15:2 Met uitzondering van de uitworp moet de werper bij de uitvoering van de worp met een deel van de voet ononderbroken de vloer aanraken (13:1a). De andere voet mag herhaaldelijk van de vloer worden opgetild en weer worden neergezet.

15:3 Het spel moet door de scheidsrechters weer worden ingefloten:

a) altijd bij de beginworp (10:3) of de 7-meterworp (14:4);

b) in geval van een inworp, een uitworp of een vrije worp:

- bij hervatting na een time-out;
- bij hervatting met een vrije worp in overeenstemming met regel 13:4;
- bij vertraging van de uitvoering van de worp;
- na correctie van posities van spelers;
- na een vermaning of een waarschuwing.

Na het influiten van een worp moet de werper de bal binnen 3 seconden spelen (13:1a).

15:4 Een worp geldt als uitgevoerd, wanneer de bal de hand van de werper heeft verlaten (met uitzondering van 12:2).

Bij de uitvoering van een worp mag de werper de bal niet overgeven aan een medespeler respectievelijk mag de bal niet door een medespeler van de werper worden aangeraakt (13:1a).

15:5 De werper mag de bal pas weer aanraken, nadat deze een andere speler of het doel heeft geraakt (13:1a).

15:6 Alle worpen kunnen direct tot een doelpunt leiden (met uitzondering van de uitworp, waarbij geen doelpunt in het eigen doel mogelijk is, 12:2).

15:7 Een foutieve opstelling van een verdediger bij de uitvoering van een beginworp, een inworp of een vrije worp mag door de scheidsrechters niet worden gecorrigeerd, indien het aanvallende team bij directe uitvoering van de worp geen nadeel ondervindt. Ontstaat er een nadeel, dan moet de opstelling worden gecorrigeerd.

Fluit de scheidsrechter de worp in, ondanks de verkeerde opstelling van de verdedigers, dan zijn deze spelers volledig gerechtigd om tot actie over te gaan.

Indien een speler door te dichtbij staan of andere overtredingen de uitvoering van de worp vertraagt of hindert, dan moet hij worden gewaarschuwd en bij herhaling tijdelijk worden uitgesloten (16:1c en 16:3f).

Regel 16: De straffen

Waarschuwing

16:1 Een waarschuwing kan gegeven worden bij:

a) overtredingen en soortgelijke inbreuken op de regels in verhouding tot de tegenstanders (5:5; 8:2), die in overeenstemming met regel 8:3 niet in de categorie “progressieve bestraffing” vallen.

Een waarschuwing moet gegeven worden bij:

b) progressief te bestraffen overtredingen (8:3);

c) overtredingen bij de uitvoering van een formele worp door de tegenpartij (15:7);

d) onsportief gedrag door een speler of teamofficial (8:4).

• commentaar

Aan een speler zou niet meer dan één waarschuwing gegeven moeten worden en aan een team in het totaal niet meer dan 3 waarschuwingen.

Een speler die reeds tijdelijk uitgesloten is geweest, zou niet meer moeten worden gewaarschuwd.

Aan de teamofficials van een team zou in het totaal niet meer dan één waarschuwing moeten worden gegeven.

16:2 De waarschuwing wordt de overtredende speler of official en de secretaris / tijdwaarnemer door de scheidsrechter kenbaar gemaakt door het omhoog houden van de gele kaart (gebaar 13; de “gele kaart” moet een formaat hebben van ongeveer 9x12 cm).

Tijdelijke uitsluiting

16:3 Een tijdelijke uitsluiting **moet** worden gegeven bij:

- a) wisselfouten of het tegen de regels betreden van het speleoppervlak (4:5-6);
- b) herhaalde, progressief te bestraffen overtredingen (8:3);
- c) herhaald onsportief gedrag van een speler op het speleoppervlak of daarbuiten;
- d) een tweede maal onsportief gedrag van een van de teamofficials, nadat deze daarvoor reeds een waarschuwing overeenkomstig regel 16:1d hebben gehad (8:4);
- e) het niet laten vallen of neerleggen van de bal bij een vrije worp beslissing tegen het balbezittende team (13:5);
- f) herhaalde overtredingen bij de uitvoering van een formele worp door het andere team (15:7);
- g) diskwalificatie van een speler of teamofficial gedurende de speeltijd (16:8, 2e alinea);
- h) onsportief gedrag van een speler nadat die, voordat het spel is hervat, juist een tijdelijke uitsluiting heeft gehad (16:12).

• commentaar

Onafhankelijk van de voorschriften uit lid b, c en d, dat er bij herhaalde overtredingen een tijdelijke uitsluiting moet worden gegeven, hebben de scheidsrechters het recht te beslissen, dat een bijzondere overtreding direct tot een tijdelijke uitsluiting kan leiden, ook als de speler niet eerst is gewaarschuwd en het team bij elkaar nog geen drie waarschuwingen heeft gehad.

Een teamofficial kan direct een tijdelijke uitsluiting krijgen, ook wanneer de officials van dat team daarvoor nog geen waarschuwing hebben gehad.

Indien overeenkomstig regel 16:3b aan een teamofficial een tijdelijke uitsluiting wordt gegeven, dan is het deze teamofficial toegestaan in zijn wisselgebied te blijven en zijn functie uit te oefenen. Op het speeloppervlak echter wordt het aantal spelers van het team van deze teamofficial gedurende 2 minuten met één speler gereduceerd.

16:4 De tijdelijke uitsluiting moet de speler of teamofficial die de overtreding begaat en de secretaris / tijdwaarnemer, na een time-out, duidelijk worden aangegeven door het voorgeschreven teken voor de tijdelijke uitsluiting, dat wil zeggen het opsteken van een gestrekte arm met twee uitgestoken vingers (gebaar 14).

16:5 De tijdelijke uitsluiting geschiedt steeds voor een speeltijd van 2 minuten. Aan de derde tijdelijke uitsluiting voor dezelfde speler is een diskwalificatie verbonden (16:6g).

Gedurende de tijd van uitsluiting mag de tijdelijk uitgesloten speler niet aan het spel deelnemen en zijn medespelers mogen hem niet op het speelveld vervangen.

De tijd van de tijdelijke uitsluiting begint met het fluitsignaal voor de hervatting van het spel.

Is de tijd van de tijdelijke uitsluiting van een speler aan het eind van de eerste helft nog niet verstreken, dan loopt zij vanaf het begin van de tweede helft verder. Hetzelfde geldt tussen het einde van de speeltijd en de eerste helft van de verlenging als ook tussen verlengingen.

Diskwalificatie

16:6 Een diskwalificatie moet worden gegeven bij:

- a) betreden van het speeloppervlak door een speler die niet deelname gerechtigd is;
- b) de derde (of volgende) maal onsportief gedrag van een teamofficial, nadat één van hen daarvoor reeds een tijdelijke uitsluiting heeft gehad op grond van regel 16:3d (8:4);
- c) overtredingen welke de gezondheid van tegenstanders in gevaar brengt (8:5);
- d) grof onsportief gedrag van een speler of teamofficial op of buiten het speeloppervlak (8:6);
- e) gewelddadigheid van een speler buiten de speeltijd, dat wil zeggen voor het begin van de wedstrijd of gedurende de rust (8:7; 16:13b, d);
- f) gewelddadigheid door een teamofficial (8:7);
- g) de derde tijdelijke uitsluiting van dezelfde speler (16:5);
- h) herhaald onsportief gedrag van een speler of teamofficial gedurende de rust (16:13d).

16:7 De diskwalificatie wordt de overtredende speler of teamofficial en de secretaris / tijdwaarnemer na time-out door de scheidsrechter duidelijk kenbaar gemaakt door het omhoog houden van de rode kaart (gebaar 13; de “rode kaart” moet een formaat hebben van ongeveer 9x12 cm).

16:8 De diskwalificatie van een speler of van een teamofficial is altijd voor de rest van de speeltijd. De speler of official moet het speeloppervlak en de wisselruimte direct verlaten. Na het verlaten van het speeloppervlak en de wisselruimte mag de speler of official geen enkele vorm van contact hebben met het team.

De diskwalificatie van een speler of een teamofficial gedurende de speel tijd op of buiten het speeloppervlak gaat altijd gepaard met een tijdelijke uitsluiting voor het team. Dit betekent, dat het aantal spelers van het team op het speeloppervlak met één speler wordt verminderd (16:3g). De ver mindering op het speeloppervlak zal echter 4 minuten duren, wanneer de speler onder de condities als genoemd in regel 16:12 is

gediskwalificeerd.

Een diskwalificatie vermindert het aantal spelers of officials dat een team ter beschikking heeft (uitgezonderd 16:13b). Het is het team echter toegestaan het aantal spelers op het speeloppervlak, na afloop van de tijdelijke uitsluiting weer aan te vullen.

Een diskwalificatie geldt in principe slechts tot het einde van de wedstrijd waarin die wordt gegeven. De diskwalificatie wordt beschouwd als een beslissing van de scheidsrechters op grond van hun waarneming van feiten. Een diskwalificatie heeft buiten de wedstrijd geen verder strekkende gevolgen, met uitzondering van die gevallen dat een diskwalificatie wordt gegeven wegens een gewelddadigheid (16:6e-f) of wanneer de diskwalificatie voortkomt uit grof onsportief gedrag van een speler of teamofficial (16:6d) als genoemd in toelichting 6 onder a of d. Deze diskwalificaties dienen op het wedstrijdformulier te worden vermeld (17:11).

Definitieve uitsluiting

16:9 Een definitieve uitsluiting *moet* worden gegeven bij:

Een gewelddadigheid van een speler (overeenkomstig de definitie in regel 8:7) gedurende de speeltijd (16:3, 1e alinea; 2:6), ook buiten het speeloppervlak.

16:10 De definitieve uitsluiting moet aan de overtredende speler en de secretaris / tijdwaarnemer duidelijk worden getoond, na een time-out, door middel van het voorgeschreven gebaar 15, dat wil zeggen met boven het hoofd gekruiste armen.

16:11 De definitieve uitsluiting geldt altijd voor de rest van de speeltijd en het team moet op het speeloppervlak met één speler minder spelen.

De uitgesloten speler mag niet worden vervangen en moet het speeloppervlak en de wisselruimte direct verlaten. Na het verlaten van het speeloppervlak en de wisselruimte mag de speler geen enkele vorm van contact hebben met het team.

Een definitieve uitsluiting moet door de scheidsrechters ten behoeve van de belanghebbende instanties op het wedstrijdformulier worden vermeld (17:11).

Meer dan één overtreding in dezelfde situatie

16:12 Wordt door een speler of teamofficial gelijktijdig of direct na elkaar, voor dat het spel door de scheidsrechters is hervat, meer dan één overtreding begaan en vorderen deze overtredingen een verschillende straf, dan wordt in principe slechts de zwaarste straf toegekend. Dat is altijd het geval als één van de overtredingen een gewelddadigheid is.

Er gelden echter de volgende bijzondere uitzonderingen, waarbij in alle gevallen het team gedurende 4 minuten een speler minder op het speelveld heeft:

- a) wanneer een speler, die juist een tijdelijke uitsluiting heeft gehad zich, voordat het spel is hervat, onsportief gedraagt, moet hij een bijkomende tijdelijke uitsluiting krijgen (16:3h); (wanneer de bijkomende tijdelijke uitsluiting de derde is voor die speler, wordt hij gediskwalificeerd);
- b) wanneer een speler, die juist een diskwalificatie heeft gehad (direct of vanwege zijn derde tijdelijke uitsluiting), zich voordat het spel weer is hervat onsportief gedraagt, krijgt het team een bijkomende straf, waar door de vermindering op het speelveld 4 minuten bedraagt;
- c) wanneer een speler, die juist een tijdelijke uitsluiting heeft gehad, zich voordat het spel weer is hervat grof onsportief gedraagt, wordt hij bijkomend gediskwalificeerd (16:6d); de beiden straffen betekenen voor het team een vermindering op het speelveld voor 4 minuten (16:8, 2e alinea);
- d) wanneer een speler, die juist een diskwalificatie heeft gekregen (direct of vanwege zijn derde tijdelijke uitsluiting), zich voordat het spel weer is hervat grof onsportief gedraagt, krijgt het team een bijkomende straf, waardoor de vermindering op het speelveld totaal 4 minuten bedraagt.

Overtredingen buiten de speeltijd

16:13 De in regel 16:1, 16:3, 16:6 en 16:9 beschreven situaties, bevatten over het algemeen de gedurende de speeltijd begane overtredingen (2:8).

Tot de speeltijd behoren de verlengingen en de time-outs, echter niet de rust.

Onsportief gedrag, grof onsportief gedrag of gewelddadigheid van de zijde van een speler of teamofficial, op de plaats waar de wedstrijd plaatsvindt, maar buiten de speeltijd, moet als volgt worden bestraft:

Voorafgaand aan de wedstrijd:

- a) bij onsportief gedrag met een waarschuwing (16:1d);
- b) bij grof onsportief gedrag of gewelddadigheid met diskwalificatie (16:6d-f), waarbij het team de wedstrijd mag aanvangen met 12 spelers en 4 teamofficials.

Gedurende de rust:

- c) bij onsportief gedrag met een waarschuwing (16:1d);
- d) bij herhaald of grof onsportief gedrag of gewelddadigheid met diskwalificatie (16:6b, d-f, h). In het geval van herhaald onsportief gedrag heft dit de regels 16:3c-d op, die gedurende de speeltijd gelden.

Bij een diskwalificatie gedurende de rust mag het team na de rust met hetzelfde aantal spelers op het speeloppervlak aantreden als voor de rust.

Na de wedstrijd

- e) schriftelijk rapport.

Regel 17: De scheidsrechters

- 17:1** Iedere wedstrijd wordt door twee gelijkgerechtigde scheidsrechters geleid, die worden bijgestaan door een secretaris en een tijdwaarnemer.
- 17:2** Het toezicht op het gedrag van de spelers begint voor de scheidsrechters bij het betreden van de locatie waar de wedstrijd wordt gespeeld en eindigt bij het verlaten van deze locatie.
- 17:3** De scheidsrechters zijn, voor aanvang van de wedstrijd, verantwoordelijk voor de controle van het speeloppervlak, de doelen en de ballen. Zij beslissen welke ballen gedurende de wedstrijd gebruikt mogen worden (1 en 3:1).

Bovendien controleren de scheidsrechters of beide teams in de voorge schreven speelkleding aanwezig zijn, controleren zij het wedstrijdformulier en de uitrusting van de spelers. Zij zien er op toe, dat het aantal spelers en officials in het wisselgebied binnen de toegestane grenzen ligt en stellen de aanwezigheid en identiteit van beide “teamleiders” vast. Elke onregelmatigheid moet uit de wereld geholpen worden (4:1-2 en 4:7-9).

17:4 Het loten wordt door één scheidsrechter uitgevoerd in aanwezigheid van de andere scheidsrechter en beide aanvoerders (10:1).

17:5 Bij het begin van de wedstrijd stelt één van de scheidsrechters zich op als “veldscheidsrechter” achter het team dat de beginworp uitvoert.

De veldscheidsrechter begint de wedstrijd met het fluitsignaal voor de beginworp (10:3).

Wanneer daarna het andere team in balbezit komt, stelt hij zich op aan de doellijn van het dan verdedigende team.

De andere scheidsrechter begint als “doelscheidsrechter” bij de doellijn van het in eerste instantie verdedigende team. Hij wordt veldscheidsrechter, wanneer dat team in balbezit komt.

Tijdens de wedstrijd moeten de scheidsrechters zo nu en dan van speelveldhelft wisselen.

17:6 In principe moet de gehele wedstrijd door dezelfde scheidsrechters worden geleid.

Vanuit hun verantwoordelijkheid om te waarborgen dat de wedstrijd verloopt in overeenstemming met de spelregels, moeten zij elke overtreding bestraffen (met uitzondering van 13:2 en 14:2).

Valt tijdens de wedstrijd één scheidsrechter uit, dan leidt de ander de wedstrijd alleen. (Voor evenementen van de IHF en continentale federaties wordt de situatie gehandhaafd zoals dat in de desbetreffende reglementen is opgenomen.)

17:7 Als beide scheidsrechters bij een overtreding tegen hetzelfde team fluiten, maar een andere opvatting hebben over de hoogte van de bestraffing, dan geldt altijd de zwaarste straf.

17:8 Als beide scheidsrechters bij een overtreding fluiten, of de bal heeft het

speeloppervlak verlaten en de beide scheidsrechters hebben een tegengestelde mening over de vraag welk team balbezit moet krijgen, geldt de gemeenschappelijke beslissing van de scheidsrechters, die zij na korte ruggespraak met elkaar nemen. Indien het hen niet lukt om tot een gezamenlijke beslissing te komen, heeft de opvatting van de veldscheidsrechter voorrang.

Een time-out is verplicht. Na een duidelijk teken over de wijze waarop het spel wordt voortgezet, wordt de wedstrijd weer ingefloten (2:8f, 15:3b).

17:9 Beide scheidsrechters zijn verantwoordelijk voor het tellen (noteren) van de doelpunten.
Bovendien noteren zij de waarschuwingen, tijdelijke uitsluitingen, diskwalificaties en definitieve uitsluitingen.

17:10 Beide scheidsrechters zijn verantwoordelijk voor de controle op de speeltijd. Ontstaat er twijfel over de juistheid van de tijdmeting, dan nemen zij een gezamenlijke beslissing (zie ook regel 2:3).

17:11 Beide scheidsrechters zijn er voor verantwoordelijk, dat het wedstrijdformulier na de wedstrijd correct wordt ingevuld.

Definitieve uitsluitingen (16:11) en diskwalificaties overeenkomstig het geen is vastgelegd in regel 16:8, 4e alinea moeten op het wedstrijdformulier, met redenen omkleed, worden genoteerd.

17:12 Beslissingen van de scheidsrechters op grond van door hen vastgestelde feiten of oordeelsvorming zijn onaanvechtbaar.

Slechts tegen beslissingen die in strijd zijn met de regels, kan protest worden aangetekend.

Gedurende de wedstrijd zijn slechts de betrokken teamleiders gerechtigd om de scheidsrechters aan te spreken.

17:13 De scheidsrechters hebben het recht de wedstrijd te onderbreken of te staken. Voordat een beslissing tot staken wordt genomen, moeten alle mogelijkheden om de wedstrijd voort te zetten zijn uitgeput.

17:14 Bij het dragen van zwarte speelkleding hebben de scheidsrechters prioriteit.

Regel 18: De tijdwaarnemer en de secretaris

18:1 In principe is de tijdwaarnemer de eerst verantwoordelijke voor de speel tijd, de time-out en de tijd van uitsluiting van tijdelijke uitgesloten spelers, terwijl de secretaris de eerst verantwoordelijke is voor de spelerslijsten, het wedstrijdformulier, het meespelen van spelers die na aanvang van de wedstrijd arriveren en het meespelen van niet deelname gerechtigde spelers.

Andere taken, zoals de controle op het aantal spelers en teamofficials in de wisselruimte en het uit het veld komen en in het veld gaan van wissel spelers, worden als een gezamenlijke verantwoordelijkheid gezien.

Over het algemeen zal de tijdwaarnemer alle noodzakelijke spelonderbrekingen voor zijn rekening nemen.

Zie ook toelichting 9 voor het correcte optreden bij het ingrijpen door secretarissen / tijdwaarnemer bij de vervulling van enkele van hun hierboven beschreven verantwoordelijkheden.

18:2 Wanneer er geen elektronische klok aanwezig is, moet de tijdwaarnemer elk team over de gespeelde tijd of de nog te spelen tijd informeren, in het bijzonder na een time-out.

Wanneer de elektronische klok geen automatisch signaal geeft, neemt de tijdwaarnemer de verantwoordelijkheid over voor het geven van het rust signaal en het eindsignaal (zie regel 2:3).

Voor zover de elektronische klok niet is ingericht voor het vermelden van de tijdelijke uitsluitingen (bij IHF-wedstrijden minstens drie per team), dan plaatst de tijdwaarnemer een kaart op de tijdwaarnemerstafel, waarop voor elke tijdelijke uitsluiting de tijd dat het speelveld weer mag worden betreden en het shirtnummer van de tijdelijk uitgesloten speler wordt genoteerd.

- **De uniforme IHF gebaren**

Bij beslissingen voor vrije worp of inworp moeten de scheidsrechters direct de richting van de volgende worp aangeven (gebaar 7 of 9).

Daarna moeten zij afhankelijk van de situatie het voorgeschreven gebaar (de voorgeschreven gebaren) geven, om alle persoonlijke straffen aan te

geven (gebaren 13-15).

Als het gezien de situatie nuttig blijkt te zijn om de overwegingen voor het geven van een vrije worp of -meterworp te verklaren, kan het van toepassing zijnde gebaar 1-6 of 11, ter informatie worden gegeven. Gebaar 11 moet echter altijd gegeven worden in situaties waar voorafgaand aan de vrije worp beslissing niet gebaar 18 is getoond.

De gebaren 12, 16 en 17 zijn in de voor die gebaren geldende situaties dwingend voorgeschreven.

De gebaren 8, 10 en 18 moeten gegeven worden, als ze door de scheidsrechters noodzakelijk worden geacht.

Lijst van gebaren:

- 1.** Betreden van het doelgebied
- 2.** Vang-, stuit- of tipfout
- 3.** Loopfout of meer dan 3 seconden vasthouden van de bal
- 4.** Omklemmen, vasthouden of duwen
- 5.** Slaan
- 6.** Aanvallersfout, aanlopen, aanspringen
- 7.** Inworp - richting
- 8.** Uitworp
- 9.** Vrije worp - richting
- 10.** Niet in acht nemen van 3 meter afstand
- 11.** Passief spel
- 12.** Doelpunt
- 13.** Waarschuwing (geel) - diskwalificatie (rood)
- 14.** Tijdelijke uitsluiting (2 minuten)
- 15.** Definitieve uitsluiting
- 16.** Speeltijdonderbreking
- 17.** Toestemming, voor 2 deelnamegerechtigde personen, om het speelveld te betreden bij een time-out
- 18.** Waarschuwingsteken voor passief spel

1. Betreden van het doelgebied

2. Vang-, stuit of tipfout

3. Loopfout of meer dan 3 seconden vasthouden van de bal

4. Omklemmen vasthouden of duwen

5. Slaan

6. Aanvallersfout, aanlopen aanspringen

7. Inworp-richting

8. Uitworp

9. Vrije-worp richting

10. Niet in acht nemen van 3 meter afstand

11. Passief spel

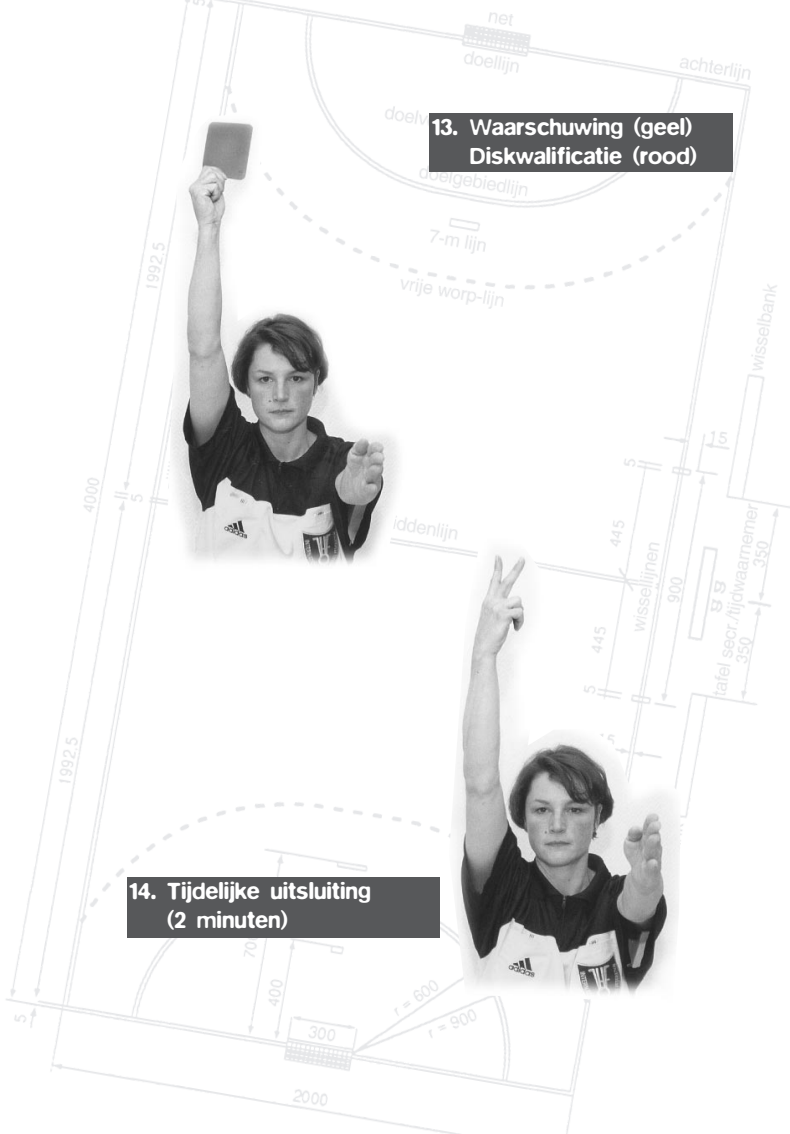
12. Doelpunt

**13. Waarschuwing (geel)
Diskwalificatie (rood)**

**14. Tijdelijke uitsluiting
(2 minuten)**

15. Definitieve uitsluiting

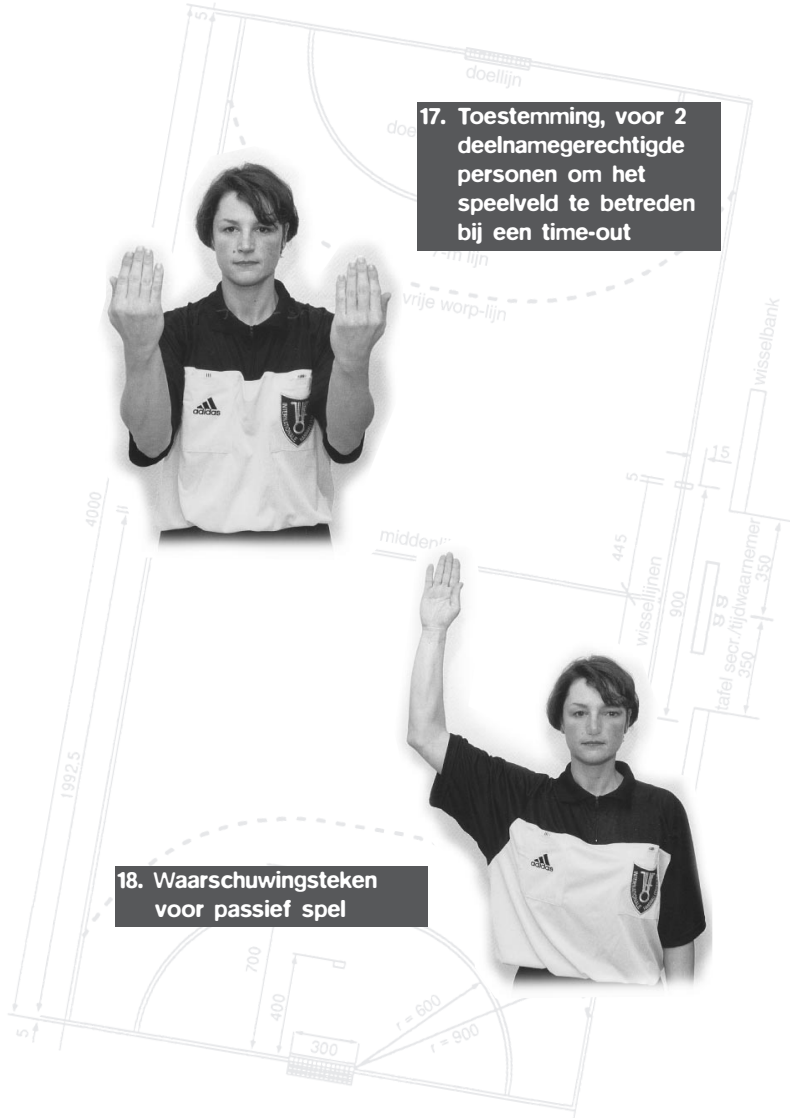
16. Speeltijdonderbreking

17. Toestemming, voor 2
deelnemegerechtigde
personen om het
speelveld te betreden
bij een time-out

18. Waarschuwingsteken
voor passief spel

• Toelichting op de spelregels

- 1. Uitvoering van de vrije worp na het eindsignaal (2:4-6)**
- 2. Time-out (2:8)**
- 3. Team time-out (2:10)**
- 4. Passief spel (7:10-11)**
- 5. Onsportief gedrag (8:4, 16:6d)**
- 6. Grof onsportief gedrag (8:6, 16:6d)**
- 7. Beginworp (10:3)**
- 8. Definitie van een “vrije doelkans” (14:1)**
- 9. Onderbreking door de tijdwaarnemer (18:1)**

1. Uitvoering van de vrije worp na het eindsignaal (2:4-6)

In veel gevallen is het team, dat na afloop van de speeltijd nog een vrije worp mag nemen, niet werkelijk meer geïnteresseerd om een doelpoging te wagen, omdat de uitslag reeds duidelijk is of omdat de plaats waar de vrije worp moet worden genomen te ver van het doel van de tegenstander af is.

Hoewel de spelregels voorschrijven dat de vrije worp moet worden uitgevoerd, moeten de scheidsrechters een passende beslissing nemen en de worp als uitgevoerd beschouwen, als een speler van het team dat de worp moet uitvoeren, zich in de buurt van de juiste plaats van uitvoering bevindt en de bal eenvoudig laat vallen of aan de scheidsrechter overhandigt.

In die gevallen waarin het duidelijk is dat het team een doelpoging wil wagen, moeten de scheidsrechters proberen een balans te vinden tussen het toestaan van de kans (zelfs al is deze slechts zeer klein) en het voorkomen, dat de situatie uitloopt op een tijdverspillende en frustrerende voorstelling. Dat betekent dat de scheidsrechters de spelers van beide teams geordend en snel in de juiste positie moeten plaatsen, zodat de vrije worp zonder oponthoud kan worden uitgevoerd.

Bij de spelers van het werpende team moet er constant op worden gelet, dat slechts één speler de bal aanraakt. Wanneer spelers het speeloppervlak verlaten doen zij dit op eigen risico. De scheidsrechters zijn niet verplicht om te wachten met influiten totdat de uitgewisselde spelers op hun juiste plaats staan.

De scheidsrechters moeten echter scherp letten op strafbare overtredingen van beide teams. Herhaalde overtredingen van verdedigers moeten bestraft worden (15:7, 16:1c, 16:3f). Bovendien handelen aanvallers vaak in strijd met de regels, bijvoorbeeld als één of meer aanvallers de vrije worp lijn overschrijden voordat de bal de hand van de werper heeft verlaten (13:8, alinea 3), of wanneer de werper bij de uitvoering van de worp niet stilstaat of springt (15:2). Het is bijzonder belangrijk, dat geen onreglementair tot stand gekomen doelpunten worden toegekend.

2. Time-out (2:8)

Los van de in regel 2:8 beschreven situaties, waarbij het verplicht is om een time-out toe te kennen, wordt van de scheidsrechters verwacht, dat zij ook in andere situaties de noodzakelijkheid van een time-out in overweging nemen.

Enkele typische situaties, waarbij een time-out niet verplicht is, maar onder normale omstandigheden toch wordt gegeven zijn:

- a) invloeden van buitenaf, bijvoorbeeld het dweilen van het speeloppervlak;
- b) een speler lijkt geblesseerd;
- c) een team dat kennelijk op tijd speelt, vertraagt bijvoorbeeld de uitvoering van formele worpen, of een speler werpt de bal weg of geeft deze niet af;
- d) de bal raakt het plafond of iets dat boven het speeloppervlak hangt en springt daardoor weg van de plaats waar de vrije worp moet worden genomen, zodat dit tot niet normale vertraging leidt.

Bij het vaststellen van de noodzaak om een time-out te geven in deze en andere situaties, moeten de scheidsrechters in het bijzonder in ogenschouw nemen of de spelonderbreking zonder time-out onredelijk nadeel zal opleveren voor één van de teams. Wanneer bijvoorbeeld tegen het eind van de wedstrijd een team met ruime afstand leidt, is het wellicht niet noodzakelijk om bij een korte onderbreking om het speeloppervlak te dweilen, een time-out te geven. Wanneer het team, dat door het niet geven van een time-out benadeeld wordt, juist dat team is dat op welke wijze dan ook het spel vertraagt of op tijd speelt, is het duidelijk dat er geen grond is om een time-out te geven.

Een andere belangrijke factor is de verwachte duur van de onderbreking. De duur van een blessurebehandeling is vaak moeilijk in te schatten, daarom kan het veiliger zijn om een time-out te geven. Aan de andere kant moeten de scheidsrechters niet te snel voor een time-out beslissen, alleen omdat de bal het speelveld verlaten heeft. In die gevallen is de bal vaak snel terug om verder te spelen. Zoniet, moeten de scheidsrechters hun aandacht richten op het snel in het spel brengen van een reservebal (3:4), om zo een time-out te voorkomen.

3. Team time-out (2:10)

Elk team heeft het recht op één team time-out van één minuut per speelhelft van de reguliere speeltijd (echter niet gedurende de verlengingen).

Een teamofficial van het team, die de team time-out wil aanvragen, moet een “groene kaart” voor de tijdwaarnemer op de tafel leggen (aanbevolen wordt, dat de groe-

ne kaart een formaat heeft van ongeveer 15 x 20 cm waarop aan beide zijden een grote "T" staat).

Een team kan slechts een team time-out aanvragen, als zij in balbezit is (bal in spel of bij spelonderbreking). Onder de voorwaarde dat het team het balbezit niet verliest voordat de tijdwaarnemer heeft kunnen fluiten (in dat geval moet de groene kaart aan het team worden teruggegeven), wordt de team time-out direct aan het team toegekend. De tijdwaarnemer onderbreekt dan het spel door een fluitsignaal, geeft het handgebaar voor time-out (nummer 16) en wijst met gestrekte arm naar het aanvragende team. (Indien noodzakelijk, vanwege lawaai of verhindering van uitzicht / rumoer of beide moet de tijdwaarnemer daarbij gaan staan.) De groene kaart wordt op de tafel gezet aan de zijde van het aanvragende team en blijft daar gedurende de duur van de time-out staan.

De scheidsrechters geven een time-out en de tijdwaarnemer stopt de speeltijd. De scheidsrechters bevestigen de team time-out, waarna de tijdwaarnemer een andere klok in werking stelt voor de controle van de team time-out. De secretaris noteert de tijd op het wedstrijdformulier bij het betreffende team en de betreffende speeltijdflekt.

Gedurende de team time-out moeten de spelers en de teamofficials zich in de buurt van hun wisselruimte bevinden, op het speeloppervlak of in de wisselruimte. De scheidsrechters blijven op het midden van het speelveld. EEn van hen zal zich kort voor overleg naar de wedstrijdtafel begeven ten behoeve van afstemming.

Overtredingen gedurende de team time-out hebben dezelfde gevolgen als overtredingen gedurende de speeltijd. Het is hierbij niet van belang of de betreffende speler zich op of buiten het speeloppervlak bevindt. Bij onsportief gedrag is een tijdelijke uitsluiting op grond van regel 8:4 en 16:3c mogelijk.

Na 50 seconden geeft de tijdwaarnemer door middel van een geluidssignaal aan, dat het spel binnen 10 seconden moet worden hervat.

De teams zijn verplicht om bij het einde van de team time-out klaar te staan om het spel te hervatten. Het spel wordt weer hervat met de worp die uitgevoerd moest worden toen de team time-out werd gegeven, of met een vrije worp voor het team dat de team time-out heeft aangevraagd, op de plaats waar de bal zich voor de onderbreking bevond.

De tijdwaarnemer zet de klok weer in werking bij het influiten door de scheidsrechter.

4. Passief spel (7:10-11)

Het handhaven van de spelregelvoorschriften met betrekking tot passief spel hebben tot doel om niet aantrekkelijk spel, bijvoorbeeld doelbewuste spelvertraging te voorkomen. Uitgangspunt is dat de scheidsrechters gedurende de gehele speeltijd een passieve manier van spelen eenduidig onderkennen en beoordelen.

Passieve manieren van spelen kunnen in alle speelfases van de aanval, dat wil zeggen in de speelveldoverbrugging, de opbouw- en afluifingsfase, voorkomen.

Vooraf in de volgende wedstrijdstandigheden kan passief spel zich in toenemende mate voordoen:

- bij een gering verschil in spelstand, vooral tegen het einde van de wedstrijd;
- ondertal situatie (tijdelijke uitsluiting van spelers);
- speloverwicht van een team, speciaal bij het verdedigen.

Het tonen van het waarschuwingsteken

Het waarschuwingsteken moet speciaal in de volgende situaties worden getoond:

1. bij langzame wisseling van spelers, ofwel bij het langzaam overbruggen van het speelveld;

Beoordelingscriteria zijn in het bijzonder:

- het wachten op een spelerswissel midden op het veld;
- op de plaats blijven stuiten van de bal;
- de bal zonder in het nauw gedreven te zijn over de middenlijn terugspelen naar de eigen helft;
- treuzelen bij de beginworp ofwel bij uitvoering van andere worpen.

2. bij verlate spelerswissels in de opbouwfase;

Beoordelingscriteria zijn in het bijzonder:

- alle spelers hebben hun aanvalspositie ingenomen;
- het team begint de opbouwfase met het voorbereidende overspelen;
- pas dan volgt een spelerswissel van dit team.

Opmerking:

Een team, dat vanaf de eigen helft een break out speelt, maar deze op de helft van de tegenpartij niet met een worp op het doel kan voltooien, mag aansluitend nog tot spelerswisseling overgaan.

3. bij een te lange opbouwfase;

In principe moet worden toegestaan dat elk aanvallende team voor afronding van een aanval, een opbouwfase met voorbereidend overspelen krijgt.

Beoordelingscriteria voor te lange opbouwfasen zijn:

- de aanval lukt het niet om tot afronding te komen; (*opmerking:* Een afrondingsmogelijkheid heeft dan plaatsgevonden, wanneer het aanvallende team tactische aanvalsmogelijkheden gebruikt, een ruimtelijke bewegingsvoorsprong ten opzichte van de verdediging krijgt ofwel een duidelijke tempowisseling ten opzichte van voorbereidende opbouwfase tot stand komt.)
- veelvuldige balaannames in stand of in achterwaartse beweging;
- herhaaldelijke stuiten op de plaats;
- bij 1 tegen 1 acties: voortijdig afdraaien van de balbezitter, wachten op spelonderbrekingen door de scheidsrechters, geen ruimtelijk voordeel van de balbezitter in tweekamp;
- actieve verdedigingsacties: Actieve speelwijzen van de verdediging verhinderen tempowisselingen van de aanval, bijvoorbeeld door het sperren van afspeel- en loopwegen;
- een bijzonder beoordelingscriterium voor een te lange opbouwfase is, als het het aanvallende team niet lukt om tot een duidelijke tempover snelling te komen tussen opbouw- en afsluitingsfase.

Na het tonen van het waarschuwingsteken

Na het tonen van het waarschuwingsteken moet aan het aanvallende team een opbouwfase van minstens 5 seconden worden toegestaan - de scheidsrechters moeten hierbij het spelniveau in de diverse leeftijds- en wedstrijdklassen in aanmerking nemen. Lukt het niet om na deze opbouwfase tot duidelijke tempowisselingen te komen en zijn doelgerichte aanvalshandelingen niet herkenbaar, dan moeten de scheidsrechters voor passief spel besluiten.

Opmerking:

Gedurende doelgerichte voorwaartse bewegingen of het aanzetten om tot het werpen op doel te komen door de balbezitter, mag geen bestraffing voor passief spel worden gegeven.

Het handhaven van het waarschuwingsteken

Onderkent een scheidsrechter (veld- of doelscheidsrechter) een aanzet tot passief spel, dan doet hij zijn arm omhoog (handgebaar 18) om hiermee aan te geven, dat een doelgericht uitspelen van een poging om op het doel te werpen niet herkenbaar is. De tweede scheidsrechter moet het gebaar overnemen.

Onderneemt het balbezittende team geen herkenbare poging om op het doel te wer-

pen, besluit één van beide scheidsrechters om passief spel te geven.

Gedurende een aanval - die begint met balbezit en eindigt met een doelpunt of balverlies - moet het gebaar maar eenmaal worden gegeven.

Na het aangeven van het waarschuwingssignaal moeten de scheidsrechters bij de eerste spelonderbreking, voorafgaand aan de uitvoering van de worp, het waarschuwingsteken ter informatie nog eenmaal tonen.

Wordt na het aangeven van het waarschuwingsteken door het aanvallende team een team time-out aangevraagd, dan moet het waarschuwingsteken bij de voortzetting van het spel opnieuw worden getoond.

5. Onsportief gedrag (8:4, 16:1d)

Onsportief gedrag kan bijvoorbeeld zijn:

- a) de speler die de 7-meterworp moet gaan nemen, wat toeroepen;
- b) wegschoppen van de bal bij een spelonderbreking, op toekomstige worp niet direct kan uitvoeren;
- c) schelden naar een tegenstander of een medespeler;
- d) niet loslaten van een bal die over de zijlijn is gegaan door een speler of een teamofficial;
- e) vertraging van een formele worp;
- f) vasthouden van een tegenstander aan diens speelkleding;
- g) niet loslaten van de bal door de doelverdediger bij een beslissing voor een 7-meterworp voor de tegenstander;
- h) herhaald afwerpen van de bal met het onderbeen of de voet door een veldspeler;
- i) dat verdedigers herhaald het eigen doelgebied betreden;
- j) dat een speler een overtreding van zijn tegenstander simuleert.

6. Grof onsportief gedrag (8:6, 16:6d)

Grof onsportief gedrag kan bijvoorbeeld zijn:

- a) belediging (door woord, gebaar, mimiek en lichaamscontact) van een ander persoon (scheidsrechter, secretaris / tijdwaarnemer, waarnemer, official, speler, toeschouwer enz.);
- b) wegwerpen of wegschoppen van de bal na een beslissing van de scheidsrechter, wanneer de bal zo ver weg vliegt, dat het gebeuren niet meer als eenvoudig onsportief gedrag kan worden aangemerkt;
- c) een dusdanige passieve houding van de doelverdediger bij een 7-meter beslissing voor de tegenstander, dat de scheidsrechters moeten aannemen dat de doelverdediger niet wil trachten de 7-meterworp te houden;
- d) revanche nemen na een overtreding van een ander (in een reflex terugslaan);
- e) de bal gedurende een spelonderbreking bewust op een tegenstander werpen, wanneer dit niet als gewelddadigheid moet worden aangemerkt.

7. De beginworp (10:3)

Als leidraad voor de uitleg van regel 10:3 moeten de scheidsrechters in aanmerking nemen dat de teams worden aangemoedigd om de beginworp snel uit te voeren. Dit betekent, dat de scheidsrechters niet overdreven precies moeten zijn en niet naar mogelijkheden moeten zoeken om, een team dat de beginworp snel wil uitvoeren, terug te fluiten of te bestraffen.

Zo moeten de scheidsrechters vermijden, dat het opschrijven of andere taken hun mogelijkheid beïnvloeden om snel de posities van spelers te overzien. De veldscheidsrechter moet gereed zijn om direct te fluiten wanneer de werper de juiste plaats heeft bereikt, vooropgesteld dat er geen correctie nodig is van andere spelers. De scheidsrechters moeten bovendien in aanmerking nemen, dat de medespelers van de werper de middenlijn mogen overschrijden zodra het fluitsignaal heeft geklonken (Dit is een uitzondering op de basisregel bij de uitvoering van formele worpen).

Hoewel de regel zegt dat de werper op de middenlijn moet staan op een afstand van maximaal 1,5 meter van het midden, moeten de scheidsrechters niet overdreven precies zijn en niet tot op de centimeter nauwkeurig kijken.

Het is hoofdzaak, dat in dit verband onredelijkheid en onduidelijkheid over wanneer en waar een beginworp wordt uitgevoerd, voor de tegenstander wordt vermeden..

Bovendien is het middelpunt op de meeste speeloppervlakken niet aangegeven en bij vele speeloppervlakken is de middenlijn zelfs door middencirkelreclame onderbroken. In die gevallen moeten zowel de werper als de scheidsrechters de juiste positie inschatten, waarbij elk vasthouden aan exactheid als unrealistisch en misplaatst moet worden aangemerkt.

8. Definitie van een “vrije doelkans” (14:1)

Op grond van spelregel 14:1 is er sprake van een “vrije doelkans”, indien:

- a) een speler, die staat aan de doelgebiedlijn van de tegenstander en reeds bal en lichaam onder controle heeft, de gelegenheid krijgt om tot een worp op het doel te komen, zonder dat een tegenstander de kans heeft de doelworp met toegestane middelen te voorkomen;
- b) een speler, die bal en lichaam onder controle heeft, bij een aanval alleen op de doelverdediger afloopt (of dribbelt), zonder dat een tegenstander een kans heeft zich voor hem te plaatsen om de aanval af te stoppen;
- c) een speler in een situatie is, zoals omschreven onder (a) of (b), met dit verschil, dat de speler nog niet in balbezit is, maar wel direct in balbezit kan komen. De scheidsrechters moeten ervan overtuigd zijn, dat geen tegenstanders het aannemen van de bal met toegestane middelen kunnen voorkomen;
- d) een doelverdediger zijn doelgebied heeft verlaten en een tegenstander, met bal en lichaam onder controle, een ongehinderde kans heeft om de bal in het lege doel te werpen. (Dit geldt ook wanneer er zich verdedigers in een positie bevinden tussen de werpende aanvallers en het doel. De scheidsrechters moeten er dan echter rekening mee houden, dat deze spelers op toegestane wijze ingrijpen.)

9. Onderbreking door de tijdwaarnemer (18:1)

Wanneer een tijdwaarnemer de wedstrijd vanwege een wisselfout of het tegen de regels betreden van het speelveld overeenkomstig regel 4:2-3, 5-6 onderbreekt, wordt het spel hervat met een vrije worp voor het andere team, normaal gesproken op de plaats van de overtreding. Bevond de bal zich ten tijde van de onderbreking echter op een voor het andere team meer gunstige plaats, dan moet de vrije worp vanaf die plaats worden uitgevoerd (zie regel 13:6, alinea 3 en 4).

In het geval van dergelijke overtredingen moet de tijdwaarnemer de wedstrijd direct onderbreken, zonder de algemene “voordeelregel” overeenkomstig 13:2 en 14:2 in

aanmerking te nemen. Wanneer door zo'n onderbreking op grond van een overtreding van de verdedigende partij een "vrije doelkans" wordt verrijdeld, moet er overeenkomstig regel 14:1a beslist worden om een 7-meterworp te geven.

In het geval van andere overtredingen, die aan de scheidsrechters gemeld moeten worden, moet de tijdwaarnemer over het algemeen wachten tot aan de eerstvolgende spelonderbreking. Wanneer de tijdwaarnemer echter toch het spel onderbreekt, kan dit onderbreken niet tot het verlies van balbezit leiden. Het spel wordt met een vrije worp hervat door het team, dat op het moment van de onderbreking in balbezit was. Wanneer de onderbreking het gevolg was van een overtreding van de verdedigende partij en de scheidsrechters van mening zijn, dat de vroegtijdige onderbreking een vrije doelkans voor het aanvallende teniet doet, dan moet overeenkomstig regel 14:1b voor een 7-meterworp worden besloten. In principe leiden de door de secretaris / tijdwaarnemer geconstateerde en gemelde overtredingen (met uitzondering van regel 4:2-3, 5-6) niet tot persoonlijke straffen.

Het besluit tot het geven van een 7-meterworp op grond van regel 14:1a, zoals hierboven in alinea 2 is beschreven, is ook van toepassing, wanneer een scheidsrechter of een waarnemer (van de IHF, een continentale federatie of een nationaal verbond) het spel vanwege een overtreding onderbreekt, welke tot een waarschuwing of straf tegen een speler of official van het verdedigende team leidt, op het moment dat het aanvallende team een vrije doelkans heeft.

Wisselruimtereglement

1. De wisselruimten bevinden zich links en rechts van het verlengde van de middenlijn tot aan het einde van de respectievelijke wisselbanken en indien de ruimte het toelaat, ook achter de wisselbanken (spelregels: afbeelding 1).

Het reglement voor evenementen / wedstrijden van de IHF en de continentale federaties schrijft voor, dat de wisselbanken van de teams 3,5 m vanaf de middenlijn beginnen. De richtlijn geldt ook als aanbeveling voor wedstrijden op andere niveaus.

Aan de zijlijn voor de wisselbanken mogen (over een afstand van minstens 8 meter aan beide zijden van de middenlijn) geen voorwerpen van welke aard ook staan.

2. Slechts de spelers en de teamofficials die op het wedstrijdformulier staan, mogen zich in de wisselruimte bevinden (regel 4:1-2).

Mocht de aanwezigheid van een tolk noodzakelijk zijn, dan moet deze achter de wisselbank plaatsnemen.

3. De teamofficials van een team moeten in de wisselruimte volledig gekleed zijn in sport- of burgerkleding.
4. De secretaris / tijdwaarnemer ondersteunt de scheidsrechters bij de controle op de bezetting van de wisselruimte voor en tijdens de wedstrijd.

Als het voor de wedstrijd tot overtredingen van het wisselruimtereglement komt, mag de wedstrijd pas beginnen indien de overtredingen zijn opgeheven. Komt het tijdens de wedstrijd tot zulke overtredingen, dan mag de wedstrijd na de eerstvolgende spelonderbreking pas weer beginnen als de zaak geregeld is.

5. De teamofficials hebben het recht en de plicht om hun team ook tijdens de wedstrijd te leiden en te begeleiden op een faire wijze en met in achtneming van de regels. In principe dienen zij op de wisselbank te zitten.

Het is de officials echter toegestaan zich in de wisselruimte te bewegen om:

- spelerswissels te regelen;
- tactische aanwijzingen te geven aan spelers op het speelveld en op de wisselbank;
- medische begeleiding te geven;
- een team time-out aan te vragen;
- te communiceren met de secretaris / tijdwaarnemer. Dit geldt slechts voor de teamverantwoordelijke en alleen in bijzondere situaties.

De toestemming om zich te bewegen in de wisselruimte geldt in de regel slechts voor één official per team. De teamofficial die zich verplaatst respectievelijk staat, moet de begrenzingen van de wisselruimte - zoals hiervoor omschreven onder punt 1 - in acht nemen.

De teamofficial moet er op letten dat het uitzicht van de secretaris / tijdwaarnemer niet wordt gehinderd.

In beginsel dienen de spelers in de wisselruimte op de wisselbank te zitten.

Het is de spelers echter **toegestaan**:

- voor warming-up, zonder bal, achter de wisselbank te bewegen, als de beschikbare ruimte dat toelaat en het niet storend is.

Het is de teamofficials en de spelers **niet toegestaan**:

- op provocerende, protesterende of op enige andere wijze op onsportieve manier (spraak, mimiek of gebaren) een scheidsrechter, waarnemer, secretaris / tijdwaarnemer, teamofficial of toeschouwer tegemoet te treden of te beledigen;
 - de wisselruimte te verlaten met het doel het spel te beïnvloeden;
 - tijdens de warming-up aan de zijlijn te staan of te lopen;
6. Bij overtreding van het gestelde in het wisselruimtereglement, zijn de scheidsrechters verplicht overeenkomstig de regels 16:1d, 16:3c-d of 16:6b, d, g (waarschuwing, tijdelijke uitsluiting, diskwalificatie) te handelen.
7. Hebben de scheidsrechters het niet nakomen van de voorschriften van het wisselruimtereglement niet opgemerkt, dan moeten zij door de secretaris / tijdwaarnemer bij de volgende spelonderbreking daarop opmerkzaam worden gemaakt.

Waarnemers van de IHF, de continentale federaties of van een nationaal verbond, die zijn ingezet, hebben (behalve bij waarneming van feiten door de scheidsrechters) het recht (bij de eerstvolgende spelonderbreking) de scheidsrechters op een mogelijke overtreding of het niet in acht nemen van het wisselruimtereglement te wijzen. Het spel moet in dat geval met een bij de spelsituatie passende worp worden hervat.

Wanneer de waarnemer echter op grond van een overtreding het noodzakelijk acht het spel direct te onderbreken, wordt het spel hervat met balbezit voor de tegenpartij (vrije worp of, bij een vrije doelkans, 7-meter worp).

De speler of official die een overtreding heeft begaan, moet door de scheidsrechters worden bestraft. De toedracht moet op het wedstrijdformulier worden vermeld.

8. Wanneer de scheidsrechters, zelfs nadat zij hierop attent gemaakt zijn, niet bestraffen, moet de waarnemer een rapport zenden aan de bevoegde instantie (bijv. tuchtcommissie). Deze instantie moet over het voorgevallene in de wisselruimte en de houding van de scheidsrechter beslissen.